

ŞƏRQ

Müstəqil İctimai-siyasi qəzet

www.sherg.az

31 mart 2021-ci il (çərşənbə)

Evdə müalicə alanların sayı çoxalıb

Adil Qeybulla: "Ölüm hallarının çoxalması bununla bağlıdır"

(Səh.8)

Günün içindən...

Artıq razılıq var

Aprelin 5-də Azərbaycana 84 000 doza "AstraZeneca" vaksini göndəriləcək

"İlkin mərhələdə 5 aprel tarixində Koreyadan "AstraZeneca" şirkətinə məxsus 84 000 doza COVID-19 vaksini dərman vasitəsi Azərbaycana göndəriləcək".

Bunu GAVI (Vaksin və İmmunizasiya üzrə Qlobal Alyansı) təşkilatının Kommunikasiya üzrə baş meneceri Rozi Qrivs deyib.

(səh.4)

Kəlbəcərə 80 ton yük çatdırılıb

Rusiya sülhməramlıları tihlüksizliyi təmin ediblər

(səh.2)

"Növbəti etimadı da doğrultmağa çalışacağam"

ADY və AZAL-ın Müşahidə Şurasına Rəşad Nəbiyev rəhbərlik edəcək

Prezident İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamlara uyğun olaraq, "Azərbaycan Dəmir Yolları" (ADY), AZAL "BakuBus" və "Bakı Metropoliteni"nin Müşahidə Şurası yaradılıb.

(səh.3)

Gözlənti var

Təyyarə biletləri də ucuzlaşmalıdı

(səh.8)

- ✓ **90 gün viza tələb olunmayacaq**
XİN Türkiyəyə şəxsiyyət vəsiqəsi ilə səfər barədə məlumat yayıb (səh.2)
- ✓ **"Aramızı vurmaq istəyənlər olacaq"**
Türkiyəli jurnalist: "Fəqət, həm Türkiyə, həm də Azərbaycan güclü dövlətdir" (səh.5)
- ✓ **Azərbaycan bankları 830 şəhidə aid 1 500-dən çox kredit borcunu silib**
(səh.6)
- ✓ **Yoluxanların sayı 2 mini keçdi**
Koronavirusdan 838 nəfər sağalıb, 25 nəfər vəfat edib (səh.8)

90 gün viza tələb olunmayacaq

XİN Türkiyəyə şəxsiyyət vəsiqəsi ilə səfər barədə məlumat yayıb

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi ölkə vətəndaşlarının Türkiyəyə şəxsiyyət vəsiqəsi ilə səfərinə dair açıqlama yayıb.

Açıqlamada deyilir:

"Ötən il dekabrın 10-da Bakıda imzalanmış "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında qarşılıqlı olaraq vizadan azad etmə haqqında 25 fevral 2020-ci il tarixində imzalanmış Sazişə dəyişikliklər edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında 1 sayılı Protokol"un qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedur-

lar hər iki tərəfdən yerinə yetirilmiş və protokol aprelin 1-də qüvvəyə minir.

Beləliklə, qeyd olunan tarixdən etibarən Azərbaycan vətəndaşları diplomatik, xidməti və ümumvətəndaş pasportları, eləcə də Azərbaycan vətəndaşının biometrik şəxsiyyət vəsiqəsi əsasında Türkiyəyə vizadan azad şəkildə səyahət etmək imkanına malik olacaqdır. Yuxarıda sadalanan etibarlı sərhədkeçmə sənədlərinə malik olan Azərbaycan vətəndaşları Türkiyə ərazisinə daxil olmaq, tranzit keçmək və burada qalmaq üçün doxsan (90) gün müddətinə viza tələbindən azad edilirlər.

Türkiyə ərazisindən üçüncü ölkələrə və üçüncü ölkələrdən Türkiyə ərazisinə daxil olmaq üçün Azərbaycan vətəndaşları tərəfindən pasportların istifadə olunması məcburidir.

Bu mənada, Azərbaycan vətəndaşının biometrik şəxsiyyət vəsiqəsi yalnız Azərbaycan ərazisindən Türkiyəyə birbaşa səyahətlər üçün istifadə ediləcəkdir.

Həmçinin, Azərbaycan vətəndaşının biometrik şəxsiyyət vəsiqəsi, eləcə də yuxarıda qeyd olunan digər sərhədkeçmə sənədləri Türkiyə ərazisinə giriş tarixindən etibarən ən az otuz (30) gün etibarlılıq müddətinə malik olmalıdır.

Eyni zamanda, Türkiyə ərazisində hər hansı səbəbdən doxsan (90) gündən artıq müddətdə qalmaq istəyən Azərbaycan vətəndaşları yaşamaq icazəsi almaq üçün tələb olunan müddətdən azı altmış (60) gün daha çox etibarlı olan pasport ilə müraciət etməlidirlər.

Azərbaycan tarixində ilk dəfə şəxsiyyət vəsiqəsinin sərhədkeçmə sənədi kimi istifadə olunmasına dair müqaviləni qardaş Türkiyə ilə imzalayıb. Bu, ölkələrimiz arasında mövcud olan dostluq, qardaşlıq və yüksək səviyyəli strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin bariz təcəssümüdür".

Prezident Bakıda 4 sayılı DOST mərkəzinin açılışında iştirak edib

Dünən Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində olan Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyinin Bakının Binəqədi rayonunda yerləşən 4 sayılı DOST mərkəzinin açılışı olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev açılış mərasimində iştirak edib. Dövlətimizin başçısı mərkəzin binasında yarıdılan şəraitlə tanış olub.

Cəmil Əliyev 1-ci dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə təltif edilib

Azərbaycan Respublikasında səhiyyənin inkişafında uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə Cəmil Əziz oğlu Əliyev 1-ci dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə təltif edilib.

Prezident İlham Əliyev bu barədə sərəncam imzalayıb.

Kəlbəcərə 80 ton yük çatdırılıb
Rusiya sülhməramlıları tihlüksizliyi təmin ediblər

Qarabağa yerləşdirilən Rusiya sülhməramlıları Azərbaycanın işğaldan azad olunan əraziləri arasında humanitar yüklərin tranzitini təmin etməyə davam edirlər. Bu barədə Sputnik Azərbaycan Rusiya Müdafiə Nazirliyinin saytına istinadən xəbər verir.

"Sosial obyektlər və yaşayış evlərinin elektrik və su ilə təminatının bərpası üçün Humanitar Yardım Mərkəzinin 15 "KamAZ" markalı hərbi avtomobil və onları müşayiət edən maşınlardan ibarət kolonu Xankəndi - Suqovuşan - Kəlbəcər marşrutu üzrə Kəlbəcər rayonuna 80 tondan çox həcmdə yük çatdırıb. Yük elektrik avadanlığı, tikinti avadanlığı və materiallarından ibarət olub", - deyə məlumatda bildirilir.

Qeyd olunur ki, Rusiya sülhməramlılarının vasitəçiliyi ilə on bir avtomobil kolonu vasitəsilə 1600 tondan çox yük daşınıb.

Xatırladaq ki, Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan liderlərinin Qarabağ üzrə üçtərəfli bəyanatı 2020-ci il noyabrın 10-da imzalanıb. Bəyanata əsasən, Dağlıq Qarabağ münaqişə zonasında 2020-ci il noyabrın 10-u saat 00:00-dan etibarən bütün hərbi əməliyyatların dayandırılması və tam atəşkəs bərədə razılıq əldə olunub.

Silahı yerə qoymaq olmaz

Qarabağda terrorçu dəstələr fəallaşır

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun rəhbərliyi altında müşavirə keçirilib. Müşavirədə nazir müavinləri, qoşun növləri komandanları, nazirliyin baş idarə, idarə və xidmət rəisləri, eləcə də videobağlantı vasitəsilə azad edilmiş ərazilərdə yerləşən birlik və birləşmə komandirləri, o cümlədən digər məsul zabitlər iştirak ediblər.

Z.Həsənov şəxsi heyətin hazırlıq səviyyəsinin və bölmələrin döyüş qabiliyyətinin artırılmasında Vətən müharibəsində qazanılan təcrübə nəzərə alınmaqla əsas diqqətin hərbi hissələrdə, xüsusilə də azad edilmiş ərazilərdə yerləşən bölmələrdə keçirilən döyüş hazırlığı üzrə məşq və dərslərin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə yönəldilməsini tapşırıb.

Ehtiyatda olan polkovnik Şair Rəmalıdanov "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, belə müşavirələr mütəmadi olaraq keçirilir.

Onun sözlərinə görə, ordumuz döyüş potensialını, qarşıya qoyulan tapşırıqları yerinə yetirməyə daim hazır olmalıdır: "Əlbəttə, döyüş hazırlığının yüksəlməsi, hansısa tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün mütəmadi işlərin görülməsi vacibdir. Təbii ki, bu işlər müvafiq proqram üzrə aparılır. Azərbaycan Ordusu qələbə çaldıqdan sonra bu proqram üzrə inkişafını davam etdirir. Müdafiə naziri də müşavirədə xüsusilə qeyd etdi ki, Vətən müharibəsi zamanı qazanılmış təcrübədən irəli gələrək həmin təcrübəni döyüş hazırlığında tətbiq etmək lazımdır.

Ordumuz əsas tapşırığı İkinci Qarabağ müharibəsində yerinə yetirib. Lakin təcrübəmizdən də bəllidir ki, müharibədən sonra azad edilən ərazilərdə terrorçu dəstələrin olduğu istisna edilmir. Hazırda

Hərbi təlimlər həm də revanşist qüvvələrə qarşı bir hazırlıqdır

dövlətimizin qarşısında mühüm bir məqsəd var: azad edilən ərazilərdə bərpa işlərinin aparılması. Bununla əlaqədar mühüm işlər görülür.

Təbii ki, müvafiq təhlükəsizlik tədbirlərinin görülməsi də lazımdır. Ərazilərimizdə erməni millətindən olan və revanşist ideyalarla yaşayan "Qarabağ klanı"nın aktivliyi müşahidə edilir. Təbii ki, bu ideyalar Qarabağda yerləşən ermənilərə təsirdən yan ötmür. Bilirik ki, azad edilərsə də, ərazilərimizdə müəyyən gərginlik saxlamaq istəyən qüvvələr var. Bu qüvvələr daha çox xaricdəki erməni diasporunun köməyi ilə revanşist ideyalarla çıxış edirlər".

Polkovnik vurğulayıb ki, müharibədən əvvəl ermənilərin açıq-aydın partizan hərəkətinə hazırlaşmaq üçün düşərgələrin tərtib edilməsi və həmin

düşərgələrdə müəyyən terrorçuların hazırlanmasına dair bazaların yaranmasına dair məlumatlar var idi. Onlar bunu gizlətmirdilər: "İndi isə vəziyyət dəyişib. Ərazilərimiz erməni işğalçılarından azad edilib. Lakin həmin ərazilər tam şəkildə nəzarətə alınmayıb. Terrorçu qrupların aktiv fəaliyyətinə səbəb ola biləcək durum var. Hələ də əli silahlı ermənilər Azərbaycan ərazisində var. Onlar tərkisilah edilməyib. Məhz bu şəxslər rus sülhməramlılarının nəzarətindədir. Ordumuz aktivlik göstərərək müəyyən ərazilərimizdə kəşfiyyat işləri aparıb, nəzarəti gücləndirməlidir. Silahlı qüvvələrimiz antiterror əməliyyatına hər an hazırlıqlı olmalıdır. Bu baxımdan müdafiə nazirliyimizin də keçirdiyi müşavirə bununla bağlıdır".

Yeganə Bayramova

“Növbəti etimadı da doğrultmağa çalışacağam”

ADY və AZAL-ın Müşahidə Şurasına Rəşad Nəbiyev rəhbərlik edəcək

Prezident İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamlara uyğun olaraq, “Azərbaycan Dəmir Yolları” (ADY), AZAL “BakuBus” və “Bakı Metropoliteni”nin Müşahidə Şurası yaradılıb.

“Şərq”in məlumatına görə, “Azərbaycan Dəmir Yolları” və AZAL-ın Müşahidə Şurasına Azərbaycan Respublikasının nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar naziri Rəşad Nəbiyev rəhbərlik edəcək.

“Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamları ilə “Azərbaycan Hava Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin və “Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Müşahidə Şuralarının sədri təyin olundum”.

Bunu nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar naziri Rəşad Nəbiyev özünün “Facebook” hesabında bildirib.

“Cənab Prezidentin növbəti etimadı da doğrultmağa çalışacağam” - deyərək yazıb.

“Qarabağ klani” parçalanıb

Koçaryan və Sarkisyan arasında ziddiyyətlər kəskinləşir

Müharibədən sonra çıxılmaz vəziyyətə düşən Ermənistan hökuməti 4 aydan sonra böhrandan çıxmağın yeganə yolu kimi yenidən seçki keçirməyə qərar verdi. Beləliklə, iyunun 20-nə növbədənənar seçkilər təyin olundu. Ölkə müxalifətinin bir qismi seçkiyə qatılmağa razılıq versə də, radikal qanad marafona qatılmayacağını ısrarla bəyan edir.

“Keçirilən rəy sorğularından da görünür ki, Paşinyanın “Mənim addımım” Partiyasına səs verəcək insanların sayı getdikcə artır”

Nəticədə Ermənistanda xao-tik vəziyyət hələ də davam etməkdədir. Əvvəlcə bütün müxalifət Nikol Paşinyanın istefasını istəsə də, indi müxalifətin özü ortaq qərara gələ bilmir.

“Vətənin Xilas” Hərəkatının vahid namizədi Vazgen Manukyan bildirir ki, Nikol Paşinyan hökumətin başında qalarsa, parlament seçkilərinə qatılmayacaq. Onun sözlərinə görə, mövcud hakimiyyətin obyektiv seçki keçirəcəyinə dair şübhələri var. Sırr deyil ki, Manukyanın seçkidən imtina səbəbi saxtakarlıq yox, seçkidə uduzmaq qorxusudur. Çünki “Qarabağ klani”nın və onların ətraflarının reytingləri çox aşağıdır. Mövcud iqtidara qarşı real müxalifət yoxdur. Bir tərəfdə müharibədə məğlub olmuş baş nazir varsa, digər yanda məğlub Paşinyanla rəqabət edə biləcək səviyyədə müxalifətçi yoxdur. Ölkədə keçirilən rəy sorğularını nəzərə alsaq, hazırkı baş nazirin öz kreslosunu qorumaq üçün şansının böyük olduğunu görə bilərik.

Ermənistanda yaşanan gərginliyi

şərh edən politoloq Qabil Hüseynli hesab edir ki, Nikol Paşinyan və onun komandası özünə güvənir. Siyasi şəhçinin sözlərinə görə, Paşinyan tərdüdü etmədən baş nazir vəzifəsindən istefaya gedir və seçki-qabağı təbliğata başlayır: “Ermənistan-da insanlar qarşıdurmalardan, müharibədən, blokadadan cana yığılıb. Son bir ayda Paşinyanın reytingi sürətlə artmağa başlayıb. Keçirilən rəy sorğularından da görünür ki, Paşinyanın “Mənim addımım” Partiyasına səs verəcək insanların sayı getdikcə artır. Bunlar onu göstərir ki, Paşinyan hələ təbliğat kampaniyası rəsmən başlamamış əhəlinin ciddi bir hissəsini inandırmağı bacarıb. Üstəlik, son zamanlar baş nazirin Rusiya ilə əlaqələri yüksəlib. Vladimir Putinlə telefon danışıqları və Moskvaya gözlənilən səfəri Ermənistan əhalisi

arasında ona olan inamı artıracaq. Son dövrlərdə Robert Koçaryanla Serj Sarkisyan arasında ziddiyyətin meydana gəlməsinin şahidi oluruq. Sarkisyan bəyan etdi ki, seçkilərə getmək niyyətində deyil. Amma Koçaryan seçkiyə getməkdə ısrarlıdır. Beləliklə, “Qarabağ klani”nin liderlərinin öz aralarında fikir ayrılığı müşahidə olunur. Sarkisyan siyasi konyuktur başa düşür və anlayır ki, burada “Qarabağ klani” üçün hər hansı perspektiv yoxdur. Keçmiş prezident Levon Ter-Petrosyanın atdığı addımların da ciddi nəticə verəcəyi gözlənilir. O, yeni həmlə etdi və sabiq prezidentlə Qarabağ separatçılarının rəhbərlərini bir araya gətirdi. Məqsəd Paşinyana qarşı blok formalaşdırmaq idi. Ancaq Paşinyanın “Mənim addımım” bloku üstünlüyü əldə saxlayır. Seçkinin favoritinin məhz bu blok olacağını söyləmək mümkündür. Seçkidə Paşinyanın qalib gəlməsi birinci növbədə ermənilər, həmçinin region üçün əhəmiyyətlidir. Rəqiblərindən fərqli olaraq Paşinyan 10 noyabr bəyanatının tələblərinin həyata keçirilməsini tərəfdarı kimi çıxış edir. Lakin bəllidir ki, seçkilər yaxınlaşdıqca Ermənistan-da siyasi vəziyyət gərginləşəcək. Koçaryan və Sarkisyan təxribatlara meyillidirlər və gərginliyi artırmaq üçün əllərindən gələni edəcəklər”.

İsmayıl

Manata heç bir təzyiq olmayacaq

Türkiyədə lirənin ucuzlaşması əksinə, Azərbaycanın daxili istehlak bazarının xeyrinədir

Türkiyə lirəsinin ABŞ dollarına münasibətdə ucuzlaşması Azərbaycan manatı ətrafında ajiotaj yaradıb. Qardaş ölkədəki hər hadisənin hansısa şəkildə bizdə də təsirini göstərməsi diqqətə alınaraq manatın da ucuzlaşacağı, növbəti devalvasiya dalğasının başlanacağına dair ehtimallar irəli sürülür. Bu isə təbii ki, əhəlinin narahatlığına səbəb olur.

İqtisadçı Pərviz Heydərov mövcud durumla bağlı iqtisadi analizini sosial mediada təqdim edib. İqtisadçı qeyd edir ki, Türkiyə lirəsinin ucuzlaşması Azərbaycan manatına heç bir şəkildə təsir göstərə bilməz:

- Bəli, Türkiyə bizim ən öndə gedən ticarət tərəfdaşımızdır. Ancaq xatırladı ki, Rusiya da belədir. Sual edirəm, Rusiyada rublun ucuzlaşması Azərbaycanda manata təsir edibmi?! Xeyr. Türkiyə lirəsi də o cümlədən... Azərbaycan manatının gücü neftə bağlıdır. Və ölkəmizdə valyuta baza-

rında vəziyyəti neftimizin dünya bazarlarında satış qiyməti müəyyən edir. Əslinə qalsa, manatın arxasında nə Rusiya rublunda olduğu kimi, nə Türkiyə lirəsində olduğu kimi qeyri-neft və qaz məhsulları dayanır. Reallıqda rus rublu da, türk lirəsi də manatdan güclü pul vahidləridir. Hər şeyi qoyuram kənara, adlarını çəkdiyim pul vahidlərinin ABŞ dollarına münasibətdə məzənnəsi bizdəki kimi inzibati (Mərkəzi Bankın diktəsiylə) deyil, sərbəst şəkildə, azad üzən məzənnə mexanizmi əsasında tənzimlənilir və müəyyən olunur. Ona görə də məsələn, Türkiyədə Mərkəzi Bankın rəhbərliyi bir neçə dəfə dəyişdirilsə də, lirənin ucuzlaşmasını qarşısını almaq

mümkün olmayıb və olmayacaq da. Çünki sözügedən ölkədə sərbəst bazar iqtisadiyyatı hökm sürür. Yəni rəqabət var, tələb və təklif nisbəti işləyir, iqtisadiyyatları kifayət qədər şaxələndirilmiş vəziyyətdədir və sair. Sözümdə bunda deyil.

Türkiyədə lirənin ucuzlaşması əksinə, bizim, yəni Azərbaycanın daxili istehlak bazarının xeyrinədir. Belə ki, sözügedən

ölkədən idxal stimullaşır. Daha çox çeşiddə, həcmdə və ucuz qiymətdə mal alıb gətirmək mümkün olur. Ancaq burada da bir nüans var. O da bundan ibarətdir ki, bizdə idxalda da rəqabət olmadığından bu, alıcılarımızın deyil, sahibkarların xeyrinə işləməli olur. Belə ki, heç nə dəyişməyib, lirənin dəyərsizləşməsinə görə əvvəlkindən fərqli olaraq sadəcə, sahibkarlar artıq gəlir götürür. Vəssalam. Manatın məzənnəsinə gəldikdə isə neftin hazırkı qiymətlərinə görə əslində o, ABŞ dollarına nisbətə bahalaşmağa meyillidir. Sadəcə olaraq, hökumət qoymur.

Mələhət Rzayeva

İşlərə başlanılıb

Şuşada DOST Mərkəzinin yaradılıb

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq artıq Şuşada DOST Mərkəzinin yaradılması ilə bağlı işlərə başlanılıb.

Bunu əmək və əhəlinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev deyib.

Gələcək planlar barədə danışan nazir qeyd edib ki, yaxın vaxtlarda Abşeronda növbəti DOST Mərkəzi açılacaq, Quba, Sabirabad, Gəncə, Sumqayıtda da artıq bu istiqamətdə iş gedir. Ümumilikdə 16 regional mərkəzin yaradılması planlaşdırılır. Əlbəttə, bu sahədə önəmli prioritetlərdən biri də işğaldan azad olunmuş ərazilərimizlə bağlıdır. Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq artıq Şuşada DOST Mərkəzinin yaradılması ilə bağlı işlərə başlanılıb.

Ən doğru yol Türkiyənin getdiyi yoldur

Azərbaycan da Mərkəzi Asiya ölkələri ilə əməkdaşlığı genişləndirir

Düşənbə şəhərində keçirilən "Asiyanın üreyi - İstanbul prosesi" 9-cu Nazirlər Konfransı çərçivəsində görüşlər davam edir. Ötən gün Azərbaycan Xarici İşlər naziri Ceyhun Bayramov qazaxıstanlı həmkarı Muxtar Tleuberdi ilə görüşüb. Görüş zamanı nazir ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu bildirərək, bu əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün böyük imkanların mövcud olduğunu qeyd edib.

olan istiqamət - Orta Asiyanın türk dövlətləri ilə əməkdaşlığıdır. Orta Asiya ölkələri ilə kommunikasiya, nəqliyyat, təbii sərvətlər və digər sahələr üzrə orta əməkdaşlıq olduqca faydalıdır. Nəzərə alaq ki, Türkiyə də bu prosesin önündə gedir. Rəsmi Bakının Türkiyənin xarici siyasət prioritetlərinə önəm verməsi mühüm faktordur. Türkiyə və Azərbaycanın orta əməkdaşlığı türk dünyasının birləşməsi baxımından faydalıdır. Məhz bu birləşmənin ətrafında önəmli

əməkdaşlıqların qurulması, türk dövlətlərinin vəhdəti mümkündür".
T.Abbaslının fikrincə, bugüncədəki istər Türkiyə, istərsə də Azərbaycanın Orta Asiyanın türk respublikaları ilə zəif əməkdaşlığı arzuolunmaz idi: "Gec de olsa əlaqələrin inkişafı istiqamətində addımların atılması təqdirləyicidir. 44 günlük müharibədə tərəfdaş dövlətlərin nə qədər az olduğunun şahidi olduq. Haqq işimizdə belə birmənalı yanımızda durmaqdan çəkinən ölkələr var idi. Düşünürəm ki, Azərbaycanın xarici siyasətinin prioritetləri nəzərə alınarkən əsasən iki amilə üstünlük verilməlidir. Birincisi, qardaş Türkiyənin xarici siyasətinə diqqət yetirməliyik. İkincisi isə Vətən müharibəsinin nəticəsi ilə ortaya çıxan mənzərəni əsas götürməliyik. Bu təcrübələrdən çıxış edərək xarici siyasətimizi müəyyən etməliyik".

aparırlar. Ümumiyyətlə, son aylar həm Ceyhun Bayramovla, həm də Türkiyə təmsilçiləri ilə Orta Asiyanın rəsmiləri arasında çoxsaylı təmaslar baş tutub. Görünən odur ki, 44 günlük müharibədən sonra yaranmış regional şərait türk dünyası ölkələrinin əməkdaşlığı üçün real zəmin yaradıb.

Azərbaycan və Türkiyənin Mərkəzi Asiya ölkələri ilə əməkdaşlığını "Şərq"ə dəyərləndirən AĞ Partiya sədri Tural Abbaslı rəsmi Bakının xarici siyasətinin şəxələnməsinin, genişlənməsinin hər zaman tərəfdarı olduğunu deyib. Partiya rəhbərinin sözlərinə görə, Azərbaycanın xarici siyasəti birtərəfli olmalı deyil. Yeni birmənalı qərbyönlü, yaxud rusyönlü siyasətə meyl etməməliyik: "Müxtəlif istiqamətlərə üstünlük verməliyik. Bunların da ən perspektivlisi, Azərbaycanın daha çox xeyir əldə edəcəyi və fayda verəcəyi, ümumi maraqlar üçün mühüm

əməkdaşlıqların qurulması, türk dövlətlərinin vəhdəti mümkündür".

T.Abbaslının fikrincə, bugüncədəki istər Türkiyə, istərsə də Azərbaycanın Orta Asiyanın türk respublikaları ilə zəif əməkdaşlığı arzuolunmaz idi: "Gec de olsa əlaqələrin inkişafı istiqamətində addımların atılması təqdirləyicidir. 44 günlük müharibədə tərəfdaş dövlətlərin nə qədər az olduğunun şahidi olduq. Haqq işimizdə belə birmənalı yanımızda durmaqdan çəkinən ölkələr var idi. Düşünürəm ki, Azərbaycanın xarici siyasətinin prioritetləri nəzərə alınarkən əsasən iki amilə üstünlük verilməlidir. Birincisi, qardaş Türkiyənin xarici siyasətinə diqqət yetirməliyik. İkincisi isə Vətən müharibəsinin nəticəsi ilə ortaya çıxan mənzərəni əsas götürməliyik. Bu təcrübələrdən çıxış edərək xarici siyasətimizi müəyyən etməliyik".

İsmayıl Qocayev

Baş Prokurora yeni köməkçi təyin olunub

Baş Prokurora yeni köməkçi təyin olunub.

APA-nın əldə etdiyi məlumata görə, bu barədə Baş Prokuror Kamran Əliyev müvafiq əmr imzalayıb.

Əmrə əsasən, ədliyyə müşaviri Abbasov Mahir Fəxrəddin oğlu Baş prokurorun xüsusi tapşırıqlar üzrə köməkçisi təyin edilib.

Qeyd edək ki, M. Abbasov buna qədər Baş Prokurorluğun İstintaq İdarəsinin böyük prokuroru olub.

Artıq razılıq var

Aprelin 5-də Azərbaycana 84 000 doza "AstraZeneca" vaksini göndəriləcək

"İlkin mərhələdə 5 aprel tarixində Koreyadan "AstraZeneca" şirkətinə məxsus 84 000 doza COVID-19 vaksin dərman vasitəsi Azərbaycana göndəriləcək".

APA-nın məlumatına görə, bunu GAVI (Vaksin və İmmunizasiya üzrə Qlobal Alyansı) təşkilatının kommunikasiya üzrə baş meneceri Rozi Qrivs deyib. O bildirib ki, vaksinin təqribən 5-6 gün ərzində ölkəyə gətirilməsi təmin olunacaq.

Qeyd edək ki, ümumilikdə "AstraZeneca" şirkətinə məxsus 432 000 doza COVID-19 vaksin dərman vasitəsinin may ayının sonuna qədər Azərbaycan Respublikasına idxalı nəzərdə tutulub.

Tanımayanlar da tanıdı

Şuşanın rəmzi məktəbləri də bəzəməyə başladı

Bakı şəhəri 120 nömrəli tam orta məktəbin peşə təmayüllü sinfi Vətən müharibəsindəki qələbəmizin rəmzinə çevrilmiş xarıbülbul yetişdirir. Bu barədə Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin məlumatında bildirilib. Qeyd edilir ki, peşə təmayüllü sinfin kənd təsərrüfatı ixtisası üzrə mütəxəssisi Hicran Kərimovanın şagirdlərlə bərabər yetişdirdiyi, əsasən orta dağ qurşağında kolluqlararası, meşəkənarı, otlu yamaclar və qayalar arasında yayılan xarıbülbul bitkisi böyük zəhmət hesabına başa gəlib.

Çünki xarıbülbul kök toxumasında müştərək surətdə yaşayan və bitkiyə lazım olan simbiotik göbələklərdən asılıdır. Məhz bu səbəbdən bu bitkiləri başqa yerdə əkmək çətin olur. Paytaxtın küçəli və isti iqlimə baxmayaraq peşə təmayüllü sinfin şagirdləri bu bitkinin mövcud vəziyyətə uyğunlaşmasına nail olublar. Qeyd edək ki, bu, məktəbin peşə təmayüllü sinfinin ilk uğuru deyil. Bundan öncə də Hicran Kərimova şagirdlərlə birgə çarpaz üsulu ilə yeni növ qızılgüllər hazırlayıb. Həmçinin alınan ən güclü xarakterik qızılgül sortuna Zirə qəsəbəsindən Vətən müharibəsində həlak olmuş 3 şəhidin adını verməyi planlaşdırırlar. Onu da qeyd edək ki, 5 paytaxt məktəbində peşə təmayüllü siniflər fəaliyyət göstərir. Maraqlı tədris üsulu olan həmin siniflərdə şagirdlər müxtəlif peşə istiqamət-

ləri üzrə hazırlanırlar. Təsədüfi deyil ki, peşə təmayüllü siniflərə ilbəlil şagirdlərin maraq və meylli artmaqdadır.

Bunu da biz ("Şərq") əlavə edək ki, 120 sayılı orta məktəb xalqımızın milli dirçəliş rəmzi 20 Yanvarda şəhid olmuş Nüsrət Yaqubovun adını daşıyır. Belə görünür ki, vətənpərvərlik bu məktəbin özülündədir.

Xarıbülbul zətan Qarabağın rəmzi idi. Rəhmətlik Səxavət Məmmədov oxuyardı: "Vətən bağı əl-əlvandır, yox içində xarıbülbul. Ömür sürməli dövrəndir, səsini gəlsin, bari, bülbul!". Gözəl Qarabağımız erməni təcavüzünə məruz qaldıqda Xarıbülbul həm də niskil, kədər, həsrət, ayrılıq rəmzinə, göz yaşına çevrildi. Xarıbülbul bir də 28 il sonra Qarabağımızın, Şuşamızın azadlığa qovuşması ilə həyata qayıtdı. O da azadlığına qovuşdu. Və 44 günlük Vətən müharibəsinin qələbə rəmzinə çevrildi. Xarıbülbulə sevgi daha da artdı, tanımayanlar da tanıdı və sözün əsl mənasında populyarlaşdı. "Şərq" qəzeti bir müddət öncə gül ticarətçilərinin dibçəklərdə, ləklərdə xarıbülbul yetişdirərək kütləvi satışını təşkil etmələrinə dair material da dərc etmişdi. 120

Uşaqlar onu sevdi, aşiq oldu, əlləri ilə bəslədi

sayılı orta məktəbdə xarıbülbul yetişdirilməsi artıq tamam fərqli məzmun daşıyır. **Milli, tərbiyəvi, estetik, vətənpərvərlik məzmunu. Bunu "Şərq"ə açıqlamasında Şuşada doğulub, boya-başa çatmış, belə deyək - xalis şuşalı, peşəkar jurnalist və publisist Kərim Kərimli də qeyd etdi:**
- Məncə, məktəbin heyətində, bağında uşaqların fiziki əməklə məşğul olması, zəhmət tələb edən

işlər görməsi özlüyündə ayrıca bir müsbət hadisədir. Biz orta məktəbdə oxuyanda da vardı belə şeylər. Bu, insanın lap gənc vaxtlarında zəhmətə alışması, müəyyən vərdiş və bacarıqlarının inkişaf etməsi deməkdir və gələcəkdə bu şəxslərin daha çox həlal yaşamağa meyl edəcəyinə, əliyəri, oğru, rüşvətxor olmayaçağına bir növ zəmin yaratmaq deməkdir. Bununla yanaşı, uşaqların zövqünün formalaşmasına, ruhunun cilalanmasına kömək edir. Həm də şagirdlər arasında bir yarış rəqabət mühiti formalaşdırır. Bütün bunlar çox gözəldir və təqdirdə, alqışalayıcıdır.

Konkret xarıbülbul məsələsinə gəlincə deyim ki, bu amil də ayrıca bir gözəllik əlavə edir yuxarıda dediklərimə. Və tərbiyəvi əhəmiyyət daşıyır. Xarıbülbulü evlərdə biz Şuşanın rəmzi hesab edirdik. Ona xüsusi məhəbbət bəsləyir, şeirlər, yazılar yazır, vəsf edirdik. Başqa yerlərdən qonağımız gələndə mövsümü uyğun gələrdisə mütləq Cıdır düzünə aparar, birlikdə xarıbülbul dərər-dik. Xarıbülbul 44 günlük Vətən müharibəsinə qədər də vəfa, etibar, sədaqət, doğulduğu (bitdiyi)

torpağa məhəbbət rəmzi idi. Qələbəmizdən sonra isə xarıbülbul həm də azadlıq rəmzinə çevrildi. Şuşanın, Qarabağın, doğma yurdlarımızın azadlıq rəmzinə!!! İndi xarıbülbulü, demək olar ki, tanımayan və sevməyən qalmayıb. Ona görə də Zirə qəsəbəsindəki 120 sayılı orta məktəbin sinif müəllimi və şagirdlərinə xarıbülbulün həm aşiq, həm dostu, həm də həmyerlisi kimi ürəkdən gələn təşəkkürümü bildirim. Əminliklə deyə bilərəm ki, bu fəaliyyətin uşaqlarımızın, şagirdlərin hərtərəfli inkişafına və o cümlədən Vətəndaş kimi yetişməsinə, əlbəttə ki, xüsusi müsbət təsiri olacaq.

Mələhət Rzayeva

Minalar təsadüfən torpaqlarımıza səpələnəməyib

“Yerevan məsuliyyəti öz üzərindən atmağa çalışır”

ABŞ-in tanınmış tədqiqatçı jurnalisti, akademik Tomas Qoltz Qarabağda minalanmış ərazilərin yaratdığı təhlükədən bəhs edib. O, minaların partlaması nəticəsində həlak olan günahsız insanlarla bağlı Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin paylaşdığı hesabatlara nəzər saldıqdan sonra vəziyyətin nə qədər acınacaqlı olduğunu öyrəndiyini bildirib.

Tədqiqatçı vurğulayıb ki, ermənilər həmişəki kimi məsuliyyəti öz üzərindən ataraq minaların basdırılmasının və xəritələrin Qarabağ ermənilərinin “öhdəliyində” olduğunu iddia edirlər. Mühəribə zamanı Ermənistan ordusunda müşahidə olunan xaosu nəzərə alan Qoltz hesab edir ki, minaların basdırıldığı xəritələrin hamısının mövcud olması real görünməyə bilər. Amma akademik, ümumiyyətlə, xəritənin olmaması iddiası ilə razılaşmadığını bildirib. Amerikalı jurnalist bütün hallarda baş verənlərə beynəlxalq hüquq çərçivəsində qiymət verilməsinin zəruriliyini qeyd edib.

Hərbi ekspert, “Tərxis Olunmuş Hərbçilərin Gəncləri Maarifləndirmə” İctimai Birliyinin sədri Emin Həsəni “Şərq”ə bildirib ki, Ermənistan heç vaxt beynəlxalq hüquqa əməl etməyib. Ekspertin sözlərinə görə, ümumiyyətlə, Ermənistan və hüquq ifadələri eyni cümlədə işlənməməlidir:

“Əfsuslar ki, Rusiya başda olmaqla digər vasitəçi dövlətlər, beynəlxalq təşkilatlar minalı ərazilərin xəritəsi ilə bağlı Ermənistanı heç bir təzyiq göstərmirlər”

“Ermənistan bütün addımları və davranışları ilə beynəlxalq hüququn prinsiplərinə uyğun davranmadığını dəfələrlə isbatlayıb. Düşmənlərdən hansısa humanist addım gözləmək sadələşmədir. Azərbaycan dövləti üzərinə düşən bütün öhdəliklərə vaxtında əməl edir, işğaldan azad edilmiş ərazilərimizi minalardan təmizləyir. Bununla yanaşı zəruri infrastruktur da qurulur. Füzulidə hava limanı inşa edilir, Şuşaya, Kəlbəcərə yol çəkilir, Zəngilana dəmir xəttini bərpa edir. Yeni heç nəyə məhəl qoymadan sürətlə öz işimizi görürük və bundan sonra da görəcəyik. Ermənistan isə israrla prosesi ləngitməyə çalışır, öhdəliklərindən qaçır. Xəritə məsələsində

yata keçirir və bütün nöqtələr kağız üzərində dəqiq əks olunur. Minalar təsadüfən torpaqlarımıza səpələnəməyib. Yerevan məsuliyyəti öz üzərindən atmağa çalışır. Qarabağdakı separatçılar kimdir ki? Mühəribəni Ermənistan ordusu aparıb və bütün məsuliyyət onların üzərindədir. Əfsuslar ki, Rusiya başda olmaqla digər vasitəçi dövlətlər, beynəlxalq təşkilatlar minalı ərazilərin xəritəsi ilə bağlı Ermənistanı heç bir təzyiq göstərmirlər. Hər halda Azərbaycan tərəfi də boş dayanmır. Öz agentliyimiz fasiləsiz çalışır, ərazilərimizi təmizləyirlər. Hesab edərəm, prosesin öhdəsindən layiqincə gələcəyik”.

İsmayıl Qocayev

Türkiyə hərbi təyyarələri hədəfdədir
“İsrail ordusu da Ağ dənizə əsgəri qüvvə çıxarmağa hazırlaşır”

Şərqi Ağ dəniz savaşı meydanına dönür. Getdikcə daha çox dövlət silahlı qüvvələrini bura toplayır. Türkiyə mediası Ağ dənizdə cərəyan edən hadisələri “Türkiyə hədəfə alınır” başlığı altında yayımlayıb.

“Milliyet”in yunan mediasına istinadən yazdığına görə, İsrail ordusu da Ağ dənizə əsgəri qüvvə çıxarmağa hazırlaşır. Son dəqiqə xəbərinə görə, ABŞ, Fransa, İsrail, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri və İspaniyadan ümumilikdə 60-dan artıq hərbi təyyarənin havaya qalxacağı bildirilir. İsrail mediası da Türkiyəni həqiqətdə hədəf alan durum haqqında yazır. Şərqi Ağ dənizdə Yunanistanın köməyinə gələn ABŞ-in təyyarə daşıyan USS Eysenhover gəmisi Krit adasında ki Suda hərbi bazasında müttəfiqləri ilə yeni təlimlərə başlayır. Rəsmi açıqlamaya görə, ABŞ və Yunan xüsusi əsgəri qüvvələri Suda bazasında Türkiyəyə qarşı gövdə nümayişinə Güney Kıbrıs (rum kəsimi) ordusu da qatılıb. Verilən xəbərlərdə o da bildirilir ki, aprelin 12-də tarixdə daha böyük bir hərbi təlimlərə Türkiyəyə qarşı gövdə nümayişini gerçəkləşdiriləcək. İsrail mediası da ordu birliklərinin ilk dəfə olaraq Güney Kıbrısdan böyük həcmli təlimlər həyata keçirəcəyini bildirib. Yerli medianın yazdığına görə, Türkiyəyə qarşı yaradılmış hərbi blokda yer alan İsrailin hərbi təyyarələri - F-35-lər, donanma və xüsusi təyinatlıları Kıbrıs adasına çıxış gerçəkləşdirəcək. Təlimlərin keçirildiyi müddət ərzində Türk Hava Qüvvələrinə aid hərbi təyyarələr və ya helikopterlər hava məkanını pozarsa, İsrail tərəfindən hədəf alınacaq.

Mələhat

Qardaş Türkiyə Vətən müharibəsinin ilk günündən etibarən bütün cəbhələrdə yanımızda oldu. Onlar bizə mənəvi dəstək verməklə kifayətlənmədilər. Həm də diplomatıyada, informasiya müharibəsində səylərini əsirgəmədilər. Xüsusilə jurnalistlərin rolu danılmaz idi.

Əlbəttə, bütün media işçilərinin Azərbaycana gəlməsi mümkün deyildi. Lakin hər birinin, o cümlədən də Didem Ünsalın duaları bizlərlə idi. Türkiyəli soydaşımızın “Şərq”ə bilisli mü sahibəsi onun “iki dövlət, bir millət” prinsipinə sadiqliyinin təzahürüdür:

- Tarixi qələbəmizi necə qiymətləndirirsiniz?

- Əlbəttə, bu, türkün zəfəridir. Atatürkün söylədiyi kimi, “Tür-kəm” deyən xoşbəxtidir. Prezident İlham Əliyevin möhtəşəm

“Aramızı vurmaq istəyənlər olacaq”

qələbə nitqini həyəcanla, qürurla izləyirdik. Mühəribə olmasa daha yaxşı olardı, amma Ermənistan tərribatları ilə bu savaşa da, məğlubiyyətə də layiq olduğunu göstərdi.

- Ölkəmizdəki hadisələri hardan izləyirdiniz?

- Xəbərlərə də baxırdım. Lakin daha çox sosial mediadan, xüsusilə tvitterdən izləməyə çalışırdım.

- Bildiyiniz kimi, 44 günlük hərbi əməliyyatlar dövründə türkiyəli jurnalistlər də Aəz-

“Biz düşməne layiqli cavab vermək əzmindəyik. Sadəcə bunun üçün ortağ məqsədlər olmalıdır”

baycanda oldular. Bunu əhəmiyyətini nədə görürsünüz?

- Sözsüz ki, belə bir təşəbbüs vacib idi. Hətta simvolik olsa belə. Şəxsən hamkarlarımızın qardaş azərbaycanlılara dəstək olmasından qürur duyurdum. Amma orada olmaq hələ hər şey demək deyil. Əsas məsələ xəbərçilik prosesinin necə yerinə yetirilməsindədir.

- Savaş müddətində Türkiyə mediasının fəaliyyəti barədə nə deyə bilərsiniz?

- Ermənistanı dəstəkləyəsi deyildik. Bu, şübhəsizdir. Lakin informasiya siyasətindən, tipologiyasından, quruluşundan asılı olaraq müxtəlif orqanlar məsələyə fərqli prizmalardan yanaşa bilərlər. Qarabağ məsələsinə hansısa biri az, hansısa biri çox

yer verə bilər. Bu, təbiidir.

- Belə fors-major hadisələr zamanı informasiya müharibəsinə dair nə deyə bilərsiniz?

- İnformasiya savaşında qalib tərəf doğrunu deyəndir. Amma əslində indi “informasiya müharibəsi” deyilən bir anlayış yoxdur. Bütün qəzetlərin mənsəti eynidirsə, hər qələmdən, az qala, eyni yazı çıxırsa, hansı informasiya müharibəsindən söhbət gedə bilər?

- Elə isə işi-gücü ancaq dezinformasiya istehsal edən er-

Türkiyəli jurnalist: “Fəqət, həm Türkiyə, həm də Azərbaycan güclü dövlətdir”

mənilərə necə cavab verilməlidir?

- Onlara sadəcə qələmlə, peşəkarcasına cavab vermək lazımdır. Düstur sadədir: hər şey olduğu kimi yazılmalıdır. Və yazılanları olduğu kimi ictimailəşdirən müstəqil media olmalıdır. Beləliklə, düşməne konkret cavab verərək ona qalib gəlmək mümkündür.

- Azərbaycan-Türkiyə ortağ media platformasının yaradılması barədə nə deyə bilərsiniz?

- Dəstəkləyirəm, lakin bu, iki şirkətin birləşməsi kimi olmamalıdır. İnformasiya spesifik əmtəədir. Ona görə ona yanaşma da xüsusi meyarlar, o cümlədən həssaslıq tələb edir.

- Sizcə, bundan sonra xüsusilə Azərbaycan Türkiyə qardaşlığı ilə əlaqədar regionda nələr dəyişəcək?

- Biz onsuz da qardaşlıq. Aramızı vurmaq istəyənlər olacaq. Fəqət, həm Türkiyə, həm də Azərbaycan güclü dövlətdir. Biz düşməne layiqli cavab vermək əzmindəyik. Sadəcə, bunun üçün ortağ məqsədlər olmalıdır. Fikrimcə, iki qardaş dövlətin sülh və sabitlik arzusu regionda iqtisadi, mədəni əməkdaşlığı gücləndirəcək.

Kənan Novruzov

“Vəziyyət acınacaqlıdır”

Sahib Məmmədov xəstəxanadan evə köçürülüb

səhhəti ilə maraqlananlara, rahatlıq keçirənlərə təşəkkür edib: “15 mart tarixindən intensiv müalicə aldığı Bakı Sağlamlıq Mərkəzini tərk etdim. Yumşaq desək, çətin müalicə prosesi keçdim və indi də davam edir. Amma müalicəmi bundan sonra evdə davam etdirəcəm. Buna iki səbəb var. Birincisi, səhhətimdə nisbi

“Mənim kimi heç kəs özünü qoruya bilməyəcək. Təəssüf ki, faydası olmadı”

Bir müddətdir koronavirusla mübarizə aparan tanınmış hüquq müdafiəçisi Sahib Məmmədov səhhəti ilə bağlı açıqlama yayıb. Hüquq müdafiəçisi bundan sonra ev şəraitində müalicə alacağını deyib. Sahib Məmmədovun açıqlaması oğlu Toğrul Məmmədlinin feysbuk səhifəsindən paylaşılıb.

Hüquq müdafiəçisi ilk növbədə

yaxşılaşmadır. Yoluxma nəticəsində yan xəstəliklərin nəticəsi olaraq hələ uzun müddət bərpa prosesi keçməliyəm. Hətta danışıqda yoruluram deyə zənglərə cavab vermərəm. İkinci səbəb xəstəxanada yerlərin dolması idi. Xəstəxanalar çox ağır xəstələr gəlir. Bəlkə bu yeni mutasiyadır. Hər halda mən bir palatani boşaltmaqla həm də yeni xəstələrin qəbul olunmasına imkan yarat-

dım. Tibbi personal ciddi və ağır yük altındadır. Mən ilk növbədə həkimlərin və aşağı tibbi heyətin əziyyətini qeyd etmək istəyirəm. Onlar çox əziyyət çəkir. Dövlət tərəfindən bütün tibbi ləvazimat, dərmanlarla təminat yüksək səviyyədədir”.

Sahib Məmmədov ictimaiyyətə çağırış edərək insanların xəstəliyi diqqətə almalarını tövsiyə edib: “Vəziyyətin acınacaqlı olmasını nəzərə alın. Səy fikir verməyin. O, test sayından asılıdır. Hər 100 testə təxminən 20 yoluxan var və bu çoxdur. Özünüzü və yaxınlarınızı qoruyun. Yoluxan xəstə var ki, bir aydır nəticəsi neqativdir, amma onu hələ də süni nəfəs aparatından ayırmaq mümkün deyil. Mənim kimi heç kəs özünü qoruya bilməyəcək. Təəssüf ki, faydası olmadı. Amma cəhd edin, başqa alternativ yoxdur. Mən birinci vaksini qəbul edəndən 24 gün sonra yoluxdum. Yoluxan andan müalicəyə başlayın. Bu xəstəliyə yoluxan “mən artıq yaxşıyam” deyə bilmir. Normal vəziyyətdə olan biri bir saat sonra artıq reanimasiyada ola bilər. Hər birinizə sağlamlıq arzu edirəm”.

İsmayıl

Nuşirəvan Məhərrəmli 18 illik vəzifəsilə vidalaşdı

Nuşirəvan Məhərrəmli Milli Televiziya və Radio Şurasının (MTRŞ) üzvlüyündən çıxarılib.

Bu barədə “Report”-a açıqlamasında N.Məhərrəmli öz müəllumatı verib.

Onun sözlərinə görə, Şuranın üzvlüyündən çıxarılması səlahiyyət müddətinin başa çatması ilə əlaqədardır.

Qeyd edək ki, N.Məhərrəmli 2003-cü ildən MTRŞ-nin üzvü idi. O həmçinin 2003-2020-ci illər ərzində Şuranın sədri vəzifəsində çalışıb.

İtkilərinin rəsmi sayı yenidən artıb

Müharibədə məhv edilən daha 78 erməni hərbiçisinin adı məlum olub

Ermənilərin ikinci Qarabağ müharibəsində itkilərinin rəsmi sayı yenidən artıb.

“Report” xəbər verir ki, Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindəki qondarma rejimin tör-töküntülərindən olan “müdafiə ordusu” döyüşlərdə məhv edilən erməni hərbiçilərinin daha bir qrupunun kimliyini açıqlayıb. Bununla da, 44 günlük müharibədə ölənlərin sayı daha 78 erməninin adları məlum olub.

Azərbaycan bankları 830 şəhidə aid 1 500-dən çox kredit borcunu silib

Azərbaycan bankları tərəfindən fərdi yaşayış əsasında şəhid ailələrinin, yaralı hərbiçilərin və mülki şəxslərin öhdəliklərinin silinməsi təmin edilib.

Azərbaycan Banklar Assosiasiyasından “APA-Economics”-ə verilən məlumata görə, nəticədə 830 şəhidə aid 1 503 kredit üzrə həm əsas borc, həm də faizlər silinib.

Eyni zamanda, şəhidlərin ailə üzvlərinə aid olan 286 sayda, xəsarət alan hərbiçilərə üzrə 1 323 sayda kreditin, şəhid olan 15 nəfər və ciddi zərər çəkən 9 nəfər mülki şəxsin borc öhdəlikləri banklar hesabına tamamilə bağlanıb.

TƏBİB: “Koronavirus yox olmayacaq”

“Koronavirusun yox olması mümkün deyil. Sadəcə virus gələcəkdə digər qrip-lər kimi sıradan bir

virusa çevriləcək”.

Bunu “Xəzər TV”-də yayımlanan “Səhər mərkəzi” proqramında Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyi (TƏBİB) işçi qrupunun üzvü Vüsalə Yaşar deyib.

O bildirib ki, koronavirus gələcəkdə də olacaq, ancaq təcridcən aktivliyini itirəcək və sıradan qripə çevriləcək.

Sənədlər Avropa dillərinə tərcümə olunmalıdır

Boran Əziz: “31 mart soyqırımının təbliğatının daha düzgün formalarının tapılması böyük əhəmiyyətə malikdir”

Martın 31-i tariximizə azərbaycanlıların soyqırımını günü kimi yazıldı. 1918-ci ilin 30 mart və 3 aprel tarixləri arasında Bakı şəhərində, eləcə də Şamaxı, Quba, Xaçmaz, Lənkəran, Hacıqabul, Salyan, Zəngəzur, Qarabağ, Naxçıvan və digər ərazilərdə daşnak erməni silahlı dəstələri azərbaycanlılara qarşı qətləmin törətdilər. Rəsmi mənbələrə əsasən soyqırım nəticəsində 12 minə yaxın azərbaycanlı qətlə yetirildi.

Mart soyqırımını ermənilərin məqsədyönlü olaraq xalqımıza qarşı etnik təmizləmə siyasətinin ən bariz göstəricisidir. 103 il ötməsinə baxmayaraq, erməni vəhşiliyi xalqımızın qan yaddaşında əbədi iz buraxıb. 30 ilə yaxın bir zamanda beynəlxalq hüququn tələb və təkidlərinə məhəl qoymayan Ermənistan 44 günlük Vətən müharibəsində layiqli dərşini artıqlaması ilə aldı. Möhtəşəm zəfərlə sadəcə erməni işğalçılığına son verilmədi, həm də tarix boyu günahsız yerə qətl olunan minlərlə azərbaycanlının qisası alındı. Ancaq mənfur ermənilər 44 günlük müharibə boyunca Tərtər, Gəncə, Goranboy, Mingəçevir şəhərlərində mülki yaşayış yerlərinə raketlər atdılar. Ermənilər növbəti dəfə öz təcavüzkar, terrorçu simalarını ortaya qoydular. Lakin haqq sava-

şından geri durmayan Azərbaycan Ordusu mülki ermənilərlə müharibə aparmadı. Ermənistanın fərqli olaraq etnik təmizləmə həyata keçirmək niyyətində olmadığını dünyaya sübut etdik.

Qanlı soyqırımın ildönümü ilə bağlı “Şərq”ə danışan tarixçi-alim Boran Əziz bildirib ki, 44 günlük qələbədən sonra 31 mart soyqırımının təbliğatının daha düzgün formalarının tapılması böyük əhəmiyyətə malikdir. Tarixçinin sözlərinə görə, mart soyqırımının başvermə səbəbləri, həyata keçirilməsi üsulları və yayıldığı arealla bağlı dolğun materiallar Avropa dillərinə tərcümə olunmalıdır. Bu materiallar aparıcı dövlətlərin parlamentlərində təmsil olunan nüfuzlu deputatların “email” adreslərinə

göndərməlidir: “Əvvəlki illərdən fərqli olaraq indi fundamental həcmli, 200-300 səhifəlik monoqrafiyalara maraq yoxdur. Əlbəttə, bu cür əsərlər də vacibdir. Amma indiki dövrdə insanların səbri azdır, həvəsi yoxdur. İnsanların diqqəti daha tez cəlb etmək üçün modern üsullardan yararlanmaq lazımdır. Nəzərə alaq ki, gənclər flaşmoblardan daha çox istifadə edirlər. Biz də erməni vəhşiliyinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında ən müasir metodlardan, qısa və təsirli üsullardan faydalanmalıyıq. Bunun yolu da internet vasitələrindən düzgün istifadə etməkdir”.

Alim vurğulayıb ki, erməni vandalizminin təbliğatı müqayisəli şəkildə aparılmalıdır. “Azərbaycanın qədim ərazilərində islam dini qe-

bul edildikdən sonra, hətta güclü hakimiyyətlər dövründə belə xristian abidələrinə toxunulmayıb. Əksinə, əsrlər boyu onların təhlükəsizliyi müsəlman türklər tərəfindən təmin olunub. Əsrlər ötsə də Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində xristian alban abidələri qalmaqdadır. Amma 1992-ci ildən bu yana, cəmi 28 il ərzində ermənilər azərbaycanlılara məxsus tarixi-dini abidələri yerlə-yeksan ediblər, məscidləri viran qoyublar. Məbədləri və toponimləri saxtalaşdırıblar. Erməni quldurları 1918-ci mart soyqırımını zamanı sadəcə günahsız insanları qətlə yetirmədilər, eyni zamanda maddi-mədəniyyət abidələrini də dağıtdılar. Halbuki, ermənilər Qaraqoyunlular, Bayandurlular və Səfəvi hökmranlığı zamanı Azərbaycanda sülh şəraitində, əmin-amanlıq içində yaşamışdılar. Türk-müsəlman dövlətləri erməni təbəələri üçün hər cür şərait yaratmışdı, ibadətərinə imkan vermişdi. Təbliğat zamanı bu cür müqayisələr də aparılmalı, erməni vəhşiliyinin miqyası, düşmənin hansı xislətdə olduğu dünyaya çatdırılmalıdır”.

İsmayıl Qocayev

“Tərtər işi”nin gizlinləri...

“Bu hadisələrin başında birbaşa Müdafiə Nazirliyinin sabiq Baş Qərargah rəisi Nəcməddin Sadıkov durub”

Son günlər Tərtər hadisələrini dair səslənən fikirlər ölkə gündəmi zəbt edib. Bəzi iddialara əsasən Tərtər işindəki işgəncə faktlarında birbaşa “5-ci kolon”un “əli” olub. Cəmiyyətdə müxtəlif mülahizələr irəli sürülür. Vətəndaşların böyük əksəriyyəti hadisənin başında kimlərin dayandığını bilmək istəyir.

Bəs, Tərtər hadisələrində törədilən

cinayətlərdə müqəssir kimdir?

Qarabağ qazisi Rey Kərimoğlu “Şərq”ə açıqlamasında bildirib ki, ordumuzda Tərtər işindən də dəhşətli hadisələr baş verib: “Cəmiyyətin bu olandan xəbəri yoxdur. Orduda olan müvafiq şəxslər bununla bağlı aidiyyəti qurumlara məlumat veriblər. Tərtər hadisələri Azərbaycan Ordusunun içində baş verən özbaşınalıqlardan biri idi”.

“Həmin şəxsləri məsuliyyətdən kənar saxlamaq olmaz. Sadıkov və onun şəbəkəsi cəzalandırılmalıdır”

R.Kərimoğlu qeyd edib ki, ordumuzda Ermənistanla işləyən xəyanətkar bir qrup var: “Lakin az qala bütün bunlar unudulur. Əslində, 1997-ci ildən başlayaraq Ermənistanın xüsusi xidmət orqanları ilə əməkdaşlığa cəlb edilən hərbiçilər olub. Bunun üçün bir neçə dəfə cinayət işi də qaldırılıb. Sonrakı dövrlərdə də belə hallar baş

verib. Sonuncu dəfə 2012-ci ildə bu cür hallarla qarşılaşmışıq. Hərbi sahədə araşdırma aparən jurnalistlər onları yaxşı bilir, sadəcə ictimailəşdirmirlər.

Çünki müəyyən məsələlər var ki, onu ictimailəşdirmək olmaz. Günahı olmayan şəxslərə istintaqdan kənar işgəncələr verilib. Təbii ki, bu yolverilməzdir. Hər bir cinayət işini məhkəmə yolu ilə həll etmək lazımdır.

Bu gün vətəndaşlar baş verənləri öyrəndikdə dəhşətə gəlirlər. Bütün bunlar da başa düşüləndir.

Ordumuzda xəyanətkar qrup olub, yenə də var. Tərtər hadisələrinin başında birbaşa Müdafiə Nazirliyinin sabiq Baş Qərargah rəisi Nəcməddin Sadıkov durub.

Çünki bu prosesləri Müdafiə Nazirliyinin daxili təhlükəsizlik idarəsinin rəisi general-mayor Ramil Əsgərov aparıb. O, N. Sadıkovun doğma bacısı oğludur. Həmin şəxsləri məsuliyyətdən kənar saxlamaq olmaz. N.Sadıkov və onun şəbəkəsi cəzalandırılmalıdır”.

Yeganə Bayramova

Yenə Şəhidimiz var

İlkin Masallı rayonunun Ərkivan kənd qəbiristanlığında torpağa tapşırılıb

Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçusu Zöhrabov İlkin Ramin oğlu vəfat edib.

“Report”un sorğusuna cavab olaraq Müdafiə Nazirliyindən bildirilib ki, hadisə martın 22-də baş verib.

İ.Zöhrabovun nəşi doğulduğu Masallı rayonunun Ərkivan kənd qəbiristanlığında torpağa tapşırılıb.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin 2020-ci ilin dekabrın 20-də imzaladığı sərəncama əsasən, əsgər Zöhrabov İlkin Ramin oğlu “Kəlbəcərin azad olunmasına görə” medalı ilə təltif edilib. O, Azərbaycan Respublikasının Kəlbəcər rayonunun işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılmış döyüş əməliyyatlarında iştirak edərək şəxsi igidlik və şücaət nümayiş etdirdiyinə görə təltif olunub.

Bakıda intihara cəhdin qarşısı alınıb

Binanın həyətidə təhlükəsizlik yastığı quraşdırılıb

Dünən Fövqəladə Hallar Nazirliyinin “112” qaynar telefon xəttinə Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Dadaş Bünyadzadə küçəsində yerləşən binada intihara cəhdə bağlı məlumat daxil olub.

Fövqəladə Hallar Nazirliyindən “Şərq”ə verilən xəbərə görə, dərhal hadisə yerinə Nazirliyin Xüsusi Riskli Xilasetmə Xidmətinin müvafiq qüvvələri cəlb olunub.

Hadisə yerində əməliyyat şəraiti qiymətləndirilərkən məlum olub ki, vətəndaş doqquzmərtəbəli binanın 5-ci mərtəbəsindəki yaşadığı mənzilin eyvanına çıxaraq intihar niyyətini nümayiş etdirib. Xilasedicilər əməliyyat şəraitini qiymətləndirməklə hadisə ilə bağlı zəruri və operativ məlumatlar toplayaraq, intihara cəhd edən vətəndaşla psixoloji söhbət taktikasını müəyyən edib onunla müvafiq söhbətlər aparıblar. Bu zaman, paralel olaraq, təhlükəsizlik məqsədilə eyvanın altında - binanın həyətidə təhlükəsizlik yastığı da quraşdırılıb.

Aparılan psixoloji söhbətin nəticəsi olaraq vətəndaş intihar niyyətindən daşınıb və onun bağlı saxladığı mənzilin qapısının xilasedicilər tərəfindən xüsusi vasitələrlə açılması təmin edilərək vətəndaş xilas olunub.

Kənan

Azərbaycan işıq gələn tərəfə gedir

Avropaya inteqrasiyanı dayandırmaq imkansızdır

Azərbaycanla Avropa İttifaqı (Aİ) arasında yeni hərtərəfli saziş barədə danışıqlar davam edir. Avropa Komissiyasının mətbuat katibi Ana Pisonero deyib ki, hazırda Aİ sazişin ticari hissəsi ilə bağlı Azərbaycanın mövqeyini gözləyir və danışıqları davam etdirməyə ümid edir.

Pisonero əlavə edib ki, yeni saziş Aİ ilə Azərbaycan arasında gələcək əməkdaşlığın və daha sıx əlaqələrin əsasını qoyacaq: “Saziş iqtisadiyyatın

şaxələndirilməsi sahəsində Azərbaycanın səylərini dəstəkləyəcək. Bu, işgüzar mühiti daha da dəstəkləyəcək və vətəndaşların rifahı naminə ölkənin dayanıqlı inkişafına xidmət edəcək”. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan Şərq tərəfdaşlığı kontekstində vacib rol oynayır: “Avropa İttifaqı Azərbaycanla, demokratiya, insan haqları və əsas azadlıqlara əsaslanan, ölkə iqtisadiyyatının şaxələndirilməsinə töhfə verən yeni hərtərəfli saziş imzalamaq istəyir”. Məlum olduğu kimi sazişlə bağlı xeyli vaxtdır müzakirələr davam edir. Son açıqlamalar bəzi mübahisəli məqamların arxada qaldığını göstərir.

Amma tərəfləri tamamilə razı salacaq bir anlaşmanın qeyri-mümkün olduğunu düşünenlər az deyil.

Politoloq Azər Rəşidoğlu “Şərq”ə bildirib ki, yeni saziş məhsullarımızın Avropa İttifaqı bazarlarına çıxışının yaxşılaşması məqsədilə Azərbaycan qanunvericiliyinin və proseduralarının Aİ-nin ən mühüm beynəlxalq ticarət norma və standartlarına uyğunlaşdırılmasını nəzərdə tutur. Siyasi şərhçi bəyan edib ki, yeni saziş siyasi dialoq, insan hüquqları, ticarət, investisiya, iqtisadi, qanunverici, mədəni və digər əməkdaşlıq sahələrində genişmiqyaslı əməkdaşlığı nəzərdə tutur: “Həmçinin, Azərbaycan qanunvericiliyinin Aİ qanunvericiliyinə uyğunlaşdırılmasını hədəflə-

yir. Azərbaycanla bu tip sazişi hazırlamaq Aİ üçün də asan deyil. Çünki Avropa İttifaqı ilk dəfə olaraq Dünya Ticarət Təşkilatına (DTT) daxil olmayan bir ölkə ilə iqtisadi razılaşmaya gəlməlidir. Bunun üçün Azərbaycan DTT-yə daxil olanədək qurumdakı mövcud mexanizmləri əvəzləyəcək və hər iki tərəfə faydalı yollar tapılmalıdır. Bundan başqa, regional sabitlik, iqtisadi-ticari danışıqlara dair ortaq dil tapmaq da uzun müzakirələrə səbəb ola bilər”.

Analitik vurğulayıb ki, Azərbaycanla Avropa arasında rəsmi əlaqələr kifayət qədər inkişaf etməsə də, bir çox gəncimiz Avropada təhsil alır: “Müalicə üçün Avropaya gə-

dənliyimiz var. Müəyyən şəxslər öz sərvətini Aİ banklarında saxlayırlar. Bu baxımdan Avropa ilə əməkdaşlıq onlar üçün sərfəlidir. Onu da vurğulayım ki, Avropa ilə əməkdaşlıq öhdəlikləri əməl etməkdən keçir. Azərbaycan özünü Avropa ailəsinin bir hissəsi hesab edirsə, demokratik prinsiplərə əməl etməlidir, əks halda bu münasibətlər normallaşa bilməyəcək. Ümumilikdə isə Azərbaycanın gələcəyini avro-atlantik məkana inteqrasiya və Qərblə daha sıx əməkdaşlıqda görələrin sayı çoxdur. Avropaya inteqrasiyanı dayandırmaq imkansızdır. Azərbaycan coğrafi şəraiti və qonşularını nəzərə alaraq, Avropa ilə daha sıx əməkdaşlıq etməlidir”.

İsmayıl Qocayev

Gözlənti var

Təyyarə biletləri də ucuzlaşmalıdı

Böyük dövlət müəssisələrinin idarə edilməsində yeni mərhələ başlayır

Evdə müalicə alanların sayı çoxalıb
Adil Qeybullayev: "Ölüm hallarının çoxalması bununla bağlıdır"

COVID-19-a yoluxanlar arasında ölüm hallarının başvermə səbəbi əsasən, xəstələrin həkimə gec müraciət etmələri ilə bağlıdır.

Xəstəlikdən sağalanlar daha çoxdur, amma bu xəstəlikdən ölüm sayı demək olar ki, eyni qalıb. Ölüm səbəbləri daha çox müraciətlərin gec edilməsi ilə bağlıdır. İnsanlar bir müddət virusa inanmırdılar, qaydalara əməl etməyərək çox rahat gəzirdilər. Evdə kortəbii, yanlış müalicə alan xəstələrin sayı çox idi. İndi də bu say çoxdur.

Evdə müalicə alan xəstələrlə bağlı "Şərq"ə danışan Tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullayev deyir ki, bu sahədə və belə bir dövrdə maarifləndirmənin rolu çox önəmlidir: "Əslində pandemiya dövründəki ən böyük problemlərimizdən biri maarifləndirmə işinin yetəri qədər təşkil olunmamasıdır. İnsanlarla daim işləmək lazımdır. Xəstələri məlumatlandırmaq lazımdır ki, vaxtında həkimə müraciət etsinlər. Təəssüflər olsun ki, çox adam evdə müalicə olunmağa üstünlük verdiyinə görə ağırlaşır. Artıq o həddə çatır ki, organizmi həmin vəziyyətdən çıxarmaq olmur. Ölüm hallarının çoxalması da bununla bağlıdır. Maarifləndirmə işi də sırf bu səbəbdən çox vacibdir. İnsanlara xəstəliyin ciddiliyi barədə məlumat verilməlidir. Bəlkə bundan sonra onlar xəstəliyə məsuliyyətli yanaşarlar. Maarifləndirmənin düzgün aparılması bir çox insanın psixologiyasına da müsbət təsir göstərir. Beləliklə vətəndaşlar vaxtında müraciət edərlər".

Aytac ALI

Azərbaycan Prezidentinin sərəncamları ilə nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən iri dövlət müəssisələri - "Azərbaycan Hava Yolları", "Azərbaycan Dəmir Yolları" və "Bakı Metropoliteni" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətlərində və eləcə də "BakuBus" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətdə müşahidə şuraları yaradıldı.

çirilir. Şuralar sözügedən qurumların fəaliyyətinə ümumi nəzarəti və rəhbərliyi həyata keçirəcəklər. Əsas məqsədi həmin qurumların fəaliyyətlərində səmərəliliyin artırılması olan müşahidə şuralarının yaradılması iqtisadi islahatların bir elementi kimi xarakterizə olunmalıdır. Beynəlxalq məsləhətçi şirkət cəlb etməklə həmin müəssisələrin hüquq, maliyyə, vergi və kommersiya sahələrində fəaliyyətinin nəticələrinin 6 ay müddətində diaqnostikasını aparılacaq və növbəti 2 ayda onların yeni nizamnamə və strukturun layihəsi hazırlanacaq. Göründüyü kimi, iri dövlət müəssisələrinin idarəedilməsində yeni mərhələ başlayır. Sözügedən müəssisələr nəqliyyat sektorunda aparıcı qurumlardır. Bu baxımdan onların

fəaliyyətinin daha səmərəli təşkil edilməsi həmin sektorun inkişafının dayanıqlığı baxımından vacibdir".

V.Bayramov qeyd edib ki, "Azərbaycan Hava Yolları" (AZAL) fəaliyyəti ilə bağlı ən vacib gözləntilərdən biri də təyyarə biletlərinin qiymətinin azaldılmasına nail olunmasıdır: "Təyyarə biletlərinin qiymətinin yüksək olması ölkəyə gələn turistlərin sayına birbaşa təsir edir. Təbii ki, pandemiya dövründə əcnəbi turistlərin sayı obyektiv səbəblərdən azalıb. Amma post-pandemiya dövründə daha çox istiqamətlərdə büdcə uçuşlarının sayının artırılması, eyni zamanda bilet qiymətlərinin aşağı salınması prioritet məsələlərdən olmalıdır. Turizmin inkişafı keyfiyyətli və aşağı qiymətli uçuşların sayından da birbaşa asılıdır. Bütövlükdə, yeni dövr islahatlarda əsas strateji prioritet məhz dövlət mülkiyyətində olan müəssisələrdə korporativ idarəetmənin formalaşması və inkişafı olacaqdır".

Aynurə Pənahqızı

Sərəncamla bağlı fikirlərini bölüşən Milli Məclisin deputatı Vüqar Bayramov "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, iri dövlət müəssisələrin idarə edilməsində yeni mərhələ başlayır: "Qeyd edək ki, əsas dövlət şirkətləri Azərbaycan Investisiya Holdinginin idarəetməsinə veriləndən sonra həmin qurumlarda müşahidə şuralarının formalaşdırılması həyata ke-

Yeni ştam sürətlə yayılır

"Virus əvvəllər 5 dəqiqəyə, indi 1 dəqiqədə yoluxur"

Koronavirus dəfələrlə mutasiyaya uğrayıb. Nəticədə bütün dünyada mutant virusuna tutulanların sayı artmağa başlayıb.

"Şərq" trthaber.com-a istinadən xəbər verir ki, professor-həkim Necmi İlhan virusun yeni ştammi barədə mühüm məqamları açıqlayıb.

Yeni ştammin daha tez yayıldığına diqqət çəkən professor bildirib ki, virus əvvəllər 5 dəqiqəyə yoluxurdusa, indi 1 dəqiqədə yoluxur:

"Qarşıdakı şəxsin virus yükü az olsa da, ciddi şəkildə yoluxmasa da, qısa təmas, qısa danışma və maska taxmamaqla virusa yoluxa bilərsiniz".

Yegana

Yoluxanların sayı 2 mini keçdi

Koronavirusdan 838 nəfər sağalıb, 25 nəfər vəfat edib

Azərbaycan Respublikasının ərazisində COVID-19 ilə bağlı son vəziyyət	
Ümumi	Bu gün 30.03.2021
Ümumi yoluxanların sayı	259476
Ümumi sağalanların sayı	237338
Aktiv xəstə sayı	18600
Ölüm sayı	2858773
Yeni yoluxanların sayı	3538
Yeni sağalanların sayı	2146
Yeni ölümlərin sayı	838
Reklam edilən sayı	14099
Reklam edilən sayı	25

Azərbaycan Respublikasında koronavirus (COVID-19) infeksiyasına 2146 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb, 838 nəfər müalicə olunaraq sağalıb.

Nazirlər Kabineti

yanında Operativ Qərargahdan "Şərq"ə verilən məlumata görə, COVID-19 üçün götürülən analiz nümunələri müsbət çıxmış 25 nəfər vəfat edib.

İndiyədək ölkədə ümumilikdə 259 476 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib, onlardan 237 338 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 3538 nəfər vəfat edib, aktiv xəstə sayı 18600 nəfərdir.

Son sutka ərzində yeni yoluxma hallarının müəyyənləşdirilməsi ilə əlaqədar 14 099, ötən müddət ərzində isə ümumilikdə 2 858 773 test aparılıb.

Lirə hər gün dəyər itirir

Azərbaycanda türk malları ucuzlaşa bilər

Mərkəzi Bankın sədri Elman Rüstəmov Türkiyə lirasinin ucuzlaşmasının manata təsirindən danışdı. Bank rəhbəri deyib ki, partnyor ölkələrin iqtisadiyyatında və maliyyə sistemində baş verən proseslər daim Mərkəzi Bankın diqqət mərkəzindədir. E.Rüstəmov bildirib ki, ölkədə makroiqtisadi sabitlik, o cümlədən valyuta bazarında tarazlıq qorunur:

"Neftin dünya qiymətinin artmağa meyli göstərməsi tədiyə balansını və gözləntiləri yaxşılaşdırmaqla valyuta bazarında sabitliyə müsbət təsir edir. Qeyd olunanları nəzərə alaraq Türkiyə lirasinin ucuzlaşmasının manatın məzənnəsinə təsiri gözlənilmir". MB sədri qeyd edib ki, valyuta bazarında tarazlıq və mövcud makroiqtisadi sabitliyi qorumaq üçün ölkənin kifayət qədər resursları var.

Millət vəkili, iqtisadçı-ekspert Vüqar Bayramov deyib ki, lirə dəyər itirməkdə davam edərsə və Türkiyədə istehsal xərcləri milli valyutada kəskin artmazsa, o zaman Azərbaycanda da türk malları ucuzlaşa bilər. Deputat bildirib ki, Türkiyə lirasini dəyər itirməkdə davam edir. Onun sözlərinə

görə, Türkiyədə hazırda 1 dollar almaq üçün 8.26 lirə ödəmək lazımdır.

Bu o deməkdir ki, lirə yalnız son bir ayda 13 faiz ucuzlaşıb: "Qardaş ölkədə inflyasiya səviyyəsi 15.6 faiz yüksəlib. Lirənin ucuzlaşması fonunda istehlak bazarında da qiymət artımları müşahidə edilir. Bütün bunlara rəğmən, son illər liranin ucuzlaşması fonunda Türkiyənin ümumi ixracatının artması qeydə alınıb. Ötən il Türkiyə ixracatı 169.5 milyard dollar olub. Güclü dollar fonunda ucuzlaşan Türkiyə lirasini yerli məhsulları xarici bazarda daha rəqabət qabiliyyətli edib".

İqtisadçı millət vəkili fikrincə, liranin ucuzlaşması Türkiyə ilə iqtisadi əlaqələrimizə xüsusi təsir etməsə də,

güman olunur ki, bu, qonşu ölkədən idxalı artırma bilər: "4.5 milyard dollarlıq ticarət dövriyyəsi ilə Türkiyə İtaliyadan sonra Azərbaycanın ən böyük ticarət tərəfdaşdır. 2019-cu ildə iki ölkə arasında ticarət dövriyyəsi 4 milyard 405 milyon dollar idi. Son illər Azərbaycanla Türkiyə arasındakı ticari əlaqələrdə artan tendensiya müşahidə olunub. 2017-ci ildən etibarən Azərbaycan Türkiyə ilə xarici ticarət dövriyyəsində hər zaman müsbət saldoya malik olub. 2019-cu ildə bu saldo rekord şəkildə artaraq 1 milyard 200 milyon dollara çatıb. 2021-ci ildə Azərbaycan Türkiyəyə 8 milyard kubmetr mavi qaz nəql etməyi planlaşdırır. Bu baxımdan, qardaş ölkə ilə ümumi ticarət dövriyyəmizdə xüsusi azalma gözlənilmir".

İsmayıl

Rəyal Savalan: "Cəbrayılı azad etdiyimizi atama xəbər verəndə dünyanın ən xoşbəxt övladı idim!"

ni yaratmaq istəyirəm...

- Mühəribənin adı, özü, hər anı insan üçün ağırdır. Amma döyüş sənəti hər şeyə öyrədir, bir addımlıqda düşən raketin gurultusu, ətrafı bürüyən toz duman, bir neçə dəqiqə əvvəl deyib-güldüyün döyüş dostunun yaralanması, şəhid olması sənətin üçün adildir. Bayaq dediyim kimi, mühari-

vət edək. Biz öz ərazilərimizi, rayon və kəndlərimizi erməni işğalından azad edirdik, niyə kimisə köməyə çağırmalıyıq ki? Ali Baş Komandan hər çıxışında bu mövzuda alver etmək istəyənlərə layiqli cavab verdi. Mən siyasətçi deyiləm, lakin Vətəninə sevən bin insan, döyüşçü kimi deyərəm ki, muzdlularla bağlı söhbət ermənilərin növbəti yalanı idi. Onların bu yalanı da dünyada ifşa edildi, çünki mühəribədə uduzan tərəfin hörməti olmur. Bütün dünya gördü ki, ermənilər işğal etdikləri postlardan,

"Mühəribədən dəhşətli şey yoxdur"

"Savaşda gördüm ki, müəllimim düz deyib, döyüş zamanı gözünün önündə insan ölür, dostun, qardaşın, silah yoldaşın şəhid olur"

44 gün davam edən Vətən müharibəsi BÖYÜK QƏLƏBƏ-MİZLƏ başa çatdı. Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə rəşadətli Azərbaycan Ordusu böyük şücaət və yüksək döyüş hazırlığı göstərərək torpaqlarımızı işğaldan, düşmən tapdağından azad etdi. Tarix yazan qəhrəman Ordumuz, əsgər və zabitlərimiz Azərbaycanın haqq uğrunda mübarizə aparmaq əzmini, əsl döyüş ruhunu bütün dünyaya nümayiş etdirdi.

Tarixi zəfərimizdə pay sahiblərindən biri də Bakı Uşaq və Gənclər Teatrının əməkdaşı, aktyor-bədii-qiraətçi Rəyal Savalanıdır. Rəyal bəylə söhbətimizdə həyat və döyüş yoluna nəzər salmağa çalışdıq.

- Rəyal, savaşa yollandığın günü necə xatırlayırsan?

- Öncə onu deyim ki, 2016-cı ilin yanvarında ordudan tərxis olunmuşam, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rayonumuz üzrə idarəsində səfərbərlik əsgəri kimi qeydə alınmışam. Ona görə də vaxtaşırı idarəyə gedib lazımı sənədə qol çəkirdim. Vətən müharibəsinin ilk günlərində yenidən idarəyə dəvət olundum, düşündüm ki, yenə də həmişəki kimi sənədə imza atacam. İdarəyə çatanda bildirdilər ki, təlimə gedəcəyik. Bizi avtobuslarla N saylı hərbi hissəyə təlimə apardılar. Təxminən 10 gün ərzində hərbi hissədə raket və artilleriya sisteminə təlimdə iştirak etdim və bu müddət bitəndən sonra döyüş əməliyyatlarında iştirak edən hərbi hissəyə göndərildim.

- Və bir neçə gün sonra döyüşlərdə iştirak etdin. İlk dəqiqələr hansı hisslər keçirdiyin çox maraqlıdır...

- Dediym o an keçirdiyim hissləri sözlə ifadə etmək bir qədər çətindir. Qısa onu deyim ki, 26 illik həyatım, anam, qardaşım, doğmalarım, dostlarım qısa bir film kimi gözlerim önündən gəlib keçdi. Həmin filmə hətta şəhid olduğum da var idi. Mühəribədə iştirak edən yaşadıklarımın əksəriyyəti bu hissləri yaşayıb yəqin. Yenə deyirəm, indi o hissləri təzədən yaşamaq asan deyil...

- Bilirəm asan deyil, sadəcə, söhbətimizdə mühəribənin çətinliyini, o günlərin mənzərəsi-

bədə raket və artilleriya qüvvələrinin N saylı hərbi hissəsində qulluq edirdim. İstifadə olunan mərmilər də elədir ki, hansısa məntəqəyə, yeni bərk cismə dəyəndə onun baş hissəsində nüvə hissəsi olur, dəyən kimi həmin nüvə açılır və qəlpələr ətrafa yayılır. Döyüşlərin birində yaxınlığıma raket atıldı və həmin raket xoşbəxtlikdən torpağın içinə düşdü və girdi torpağın altına. Bərk cism olmadığı üçün o partlamadı. Amma bütün ətrafı toz-duman bürüdü, komandirin əmri ilə ətrafa dağılırdıq və xoşbəxtlikdən heç birimiz ziyan çəkmədik.

- Mühəribə gətirdiyi günlərdə və Qələbə bayramından sonra bəzi xarici

KİV-lərdə, eləcə də Ali Baş Komandanla müsahibə alan əcnəbi jurnalistlər müzdlü döyüşçülər barədə tərxiat yönəli fikirlər söyləyirdilər. Bir döyüşçü kimi sənənin bu barədə fikrini öyrənmək istəyirəm.

- Mühəribədən döndükdən sonra əcnəbi müzdlü döyüşçülər barədə eşidəndə hər dəfə ürək-dən gülmürəm və bu barədə söhbət yayanlara yazığım gəlir. İnsan gerek nə qədər zavallı olsun ki, bu şeyləri mətbuatda yaysın, hətta Prezidentlə müsahibə götürəndə bunu dilinə gətirməyə cəsarət etsin. Vətən savaşında iştirak edən biri kimi deyim ki, Azərbaycan Ordusu bu gün təkçə regionda deyil, dünyada ən güclü ordulardan biridir, bizim yenilməz əsgər və zabitlərimizin qüdrəti tükənməyib ki, kənardan müzdlü döyüşçü də-

səngərlərdən necə qaçdılar. Bəzilərinin hərbi geyimlərini və silahlarını da götürməyə vaxtları çatmamışdı. Belə acınacaqlı duruma düşən ölkənin yalanına kim inanar ki?

- Əslən Cəbrayıl rayonundansan və doğma yurdun düşmən işğalından azad olunması üçün başlanan hərbi əməliyyatlarda iştirak etdin. Doğma Cəbrayıla dönəndə nələr hiss etdin?

- Balaca vaxtımda evdə söhbət düşəndə böyüklərim hər zaman Cəbrayılı keçən günlərdən söhbət açır, çinar ağacı barədə danışdılar. Dəfələrlə ata-anamın bu mövzuda söhbət açanda gözələrinin olduğunu şahidi olmuşam.

Tale elə gətirdi ki, iştirak etdiyim ilk döyüşlərdən biri məhz doğma Cəbrayıl istiqamətində ol-

du, inan ki, gözüm hər yanda valideynlərimin söhbət açdığı, lakin konkret harda olduğunu deqiq bilmədiyim o cınarı axtarırdım. O çınarı erməni vandalları məhv etmişdilər, amma inanıram ki, tezliklə doğma yurda dönəcək cəbrayılılar yenə orada çınarlar ekəcək, Cəbrayılı dünyanın ən gözəl məkanlarından birinə çevirəcəklər.

- Cəbrayıl azad olanda şad xəbəri ilk kimi verdin?

- Cəbrayıldan atama zəng elədim, amma əvvəlcə danışa bilmədim, həyəcandanmı, qəhərdənmi səsım titrədi.

Sonda özümü toparlayıb atama şad xəbəri verdim. Həmin an dünyanın bəlkə də ən xoşbəxt övladı idim!

- Mühəribədən əvvəlki Rəyal Savalanla Zəfərdən sonrakı Rəyalın arasında nə kimi fərq var? Belə deyim də, savaş sənə dəyişmədi ki?

- Mən əslində həminki insanam, həm də həminki insan deyiləm.

- Necə yəni?

- Mühəribədən əvvəl çılğınlıq edirdim, əksər məsələlərdə bir az hövsələsiz idim. Amma indi hiss edirəm ki, xarakterim bir az dəyişib. Bu məsələdə sənət müəllimim, Xalq artisti Məmməd Səfərin tövsiyələri də müəyyən rol oynayıb. Birinci Qarabağ döyüşlərində iştirak edən Məmməd Səfa müəllim hər zaman deyirdi ki, mühəribə çox qorxunc bir şeydi, onun kimi dəhşətli bir şey

yoxdu. Savaşda gördüm ki, müəllimim düz deyib, döyüş zamanı gözünün önündə insan ölür, dostun, qardaşın, silah yoldaşın şəhid olur. Bir-birinizə küreyinizi söykəyib gedirsiz döyüşə və ikinizdən biri ölür. Bir söz var "Acılar insanı daha da bərkidir". Dediym kimi, qarşında insanlar ölür, bütün bu səhnələr insanın psixologiyasına təsir edir. Sözüme görə üzr istəyirəm, insan həmin anlar vəhşiləşir və o an ancaq bir söz deyir - "Mənə silah verin öldürüm, qısa alım, düşmənimə məhv edim".

- Evə Qələbə və iki medalla döndün...

- Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Sərəncamları ilə Füzulinin və Suqovuşanın azad olunmasına görə medallarla təltif olundum. Biz medal və təltif üçün döyüşmədik, Qarabağda bu günə kimi həlak olan böyükdən kiçiyə hər bir azərbaycanlının qisasını almaq üçün döyüşdük. Və döyüşdən sonra bu diqqəti bizə göstərdikləri üçün Ali Baş Komandanımıza təşəkkür edirəm.

- Mühəribədən sonrakı həyatda vəziyyətin necədir, həyat necə davam edir?

- Bakı Uşaq və Gənclər Teatrında fəaliyyət göstərirəm. Pandemiya dövrü olsa da Bakı Uşaq və Gənclər Teatrı bir çox teatrlar kimi onlayn fəaliyyət göstərir. Teatrın bədii rəhbəri və direktoru, Əməkdar artist İntiqam Soltanın rəhbərliyi ilə Xocalı soyqırımının növbəti ildönümü ilə əlaqədar bir lahiyədə işlədik. Həm aktyor kimi, həm də bir döyüşçü kimi həqiqətən qürur duyduğum.

**Söhbətləşdi:
Turan Etibaroglu**

Şəhid ailəsinin etibarından sui-istifadə edənlər saxlanılıb

Ötən gün Tovuz rayonunda şəhid ailəsinin etimadından sui-istifadə etməklə dələduzluğa yol verməkdə təqsirləndirilən şəxslər saxlanılıb. Araqdırma zamanı müəyyən edilib ki, Tovuz rayonunun Xatınlı kənd sakini Əhməd Əhmədov və onun qardaşı Zaur Əhmədov "qaynar-xett.az" saytını yaradaraq Vətənin müdafiəsi uğrunda şəhid olmuş hərbi qulluqçunun ailəsi ilə əlaqə saxlayıblar.

Valideynlərdən şəhidin sosial sığortası üçün ayrılmış vəsaitin miqdarının artırılması, adının əbədiləşdirilməsi, barəsində kitab və jurnallar dərc edilməsi, habelə yerli televiziya kanallarında verilişlər hazırlanacağını bildirərək hissə-hissə olmaqla ümumilikdə 1850 manat pulu aldatma və etibardan sui-istifadə etmə yolu ilə ələ keçiriblər.

Çox təəssüf ki, zaman-zaman media da bu cür əməllərə rast gəlinir. Bu kimi hallar da təbii ki, peşəkar medianın adına xələl gətirir.

Məsələ ilə bağlı danışan Mətbuat Şurası sədrinin müavini, Jurnalistlərin Həmkarlar İttifaqının rəhbəri Müşfiq Ələsgərli "Şərq"ə bu cür neqativ hallarla bağlı mübarizə üsullarından bahs edib. O qeyd edib ki, rəqəmsal medianın və internetin inkişafı təbii ola-

"Bunun qarşısını almaq üçün təbii olaraq internet media müstəvisinin, ümumiyyətlə, rəqəmsal platformalar tənzimlənməlidir"

Son vaxtlar insanların şəxsi həyatı ilə bağlı informasiyaların paylaşılmasına da rast gəlinir. Hansı ki, bu da qanunvericiliklə yolverilməzdir. Bundan başqa insanlara qarşı kiberhücumlar, banklardakı hesabların başqa hesablara köçürülməsi və s. kimi neqativ hallarla da tez-tez qarşılaşırıq. Yeni son illər rəqəmsal platformanın inkişafı ilə əlaqədar olaraq çoxsaylı problemlər ortaya çıxıb. Bunlardan biri də təbii ki, bizim media sferasıdır. Bu gün interneti çıxışı olan hər bir kəs telefon və kompüter vasitəsilə şəxsi sayt yaradır və adını da kütləvi informasiya vasitəsi qoyur. Həmçinin, sərbəst fəaliyyət göstərə bilir ki, nəticədə bu cür xoşagəlməz hadisələr baş verir. Təbii ki, bunun əziyyətini də ümumilikdə ölkə əhalisi çəkir. Həmçinin bu tipli əməllər peşəkar jurnalistikanın prinsiplərinə ziddir. Bunun qarşısını almaq üçün təbii olaraq internet media müstəvisinin, ümumiyyətlə, rəqəmsal platformalar tənzimlənməlidir. Bu sahədə bizim qanunvericilik bazası formalaşmalıdır. Əvvəllər

"Rəqəmsal platformanın inkişafı ilə əlaqədar olaraq çoxsaylı problemlər ortaya çıxıb"

raq özü ilə müsbət məsələlərlə yanaşı bir sıra neqativləri də gətirib: "Bu günləri xüsusi olaraq rəqəmsal müstəvidə cinayətkarlığın qarşısının alınması ilə bağlı mübarizə üsulları çox vacibdir.

Azərbaycanda internet informasiya resurslarının tənzimlənməsi üçün ayrı-ayrı qanunlara dəyişikliklər və əlavələr edildi. Amma zaman göstərdi ki, bu, kifayət deyil".

M.Ələsgərli vurğulayıb ki, internetin tənzimlənməsi üçün müəyyən qanunvericilik bazasının olması zəruridir: "İndi Azərbaycanda bu cür qanunvericilik hazırlanır. Ancaq orda "İnternet mediası nədir?", "Hansı fəaliyyətləri göstərməlidir?" və s. bunlarla bağlı müəyyən standartlar nəzərdə tutulub. Hesab edirik ki, bundan sonra onlayn media sferasında da səliqə-səhman yaratmaq mümkün olacaq. Amma sual yaranır. Proses bununla yekunlaşacaq mı? Təbii ki, yox. Çünki rəqəmsal texnologiyaların inkişafı rəqəmsal texnologiyalar platformasında qanunsuzluğun və cinayət hallarının artmasına səbəb olub. İnternet və rəqəmsal media müstəvisi ilə yanaşı, rəqəmsal texnologiyalar platformasının və digər sahələrin də tənzimlənməsi üçün bizim qanunvericilikdə dəyişikliklər edilsə çox yaxşı olardı. Həmçinin bu sahənin çəvik və operativ tənzimlənməsi üçün addımlar atılmalıdır. Amma unutmayaq ki, rəqəmsal platforma təkcə media quruluşlarından ibarət deyil. Yeni burda başqa resurslar, başqa xidmətlər də var ki, o sahələrdə də qanunsuzluqların qarşısının alınması üçün çox ciddi şəkildə addımlar atılmalıdır. Xüsusi olaraq sosial şəbəkələr tənzimlənməlidir. Burada qanunsuz halların və cinayət hallarının qarşısının alınması üçün çox ciddi şəkildə addımlar atılmalıdır. Hesab edirik ki, onlar da bizim media sahəsindən nümunə götürərək bu sahədə yeniliklər həyata keçirəcəklər".

Aynurə Pənahqızı

Hər addım seçkiyə hesablanıb

Paşinyan generaliteti də özündən asılı vəziyyətə salmaq istəyir

Ermənistan Baş naziri Nikol Paşinyan yeni baş qərargah rəisi Artak Davtyanın təqdimatı zamanı Müdafiə Nazirliyinin generalitet heyəti ilə görüşüb.

Bu barədə Ermənistan KİV-i məlumat yayıb. Həmin görüşdə Nikol Paşinyan söz verib ki, İkinci Qarabağ savaşındakı məğlubiyyətləri ilə bağlı Müdafiə Nazirliyinin yuxarı komandanlığını istintaqa cəlb etməyəcək.

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin siyasi analitiki Samir Hübətov Paşinyanın sözügedən vədini "Şərq"ə şərh etdi: "Ermənistan baş nazirinin bu addımı atmaqda bir neçə məqsəd güddüyü açıq şəkildə görünür. Birincisi, Nikol Paşinyan ordu ilə hökumət arasında yaranmış uçurumu azaltmaq və ordu içində fəaliyyət göstərən generaliteti müəyyən qədər özündən asılı salmaq istəyir.

İkincisi, cəmiyyətə mesaj verir ki, müharibədə ordunun səhvi olsa da, mən onlara humanistlik göstərdim. Üçüncüsü, qarşıdan gələn seçkilərlə əlaqədar olaraq Paşinyan istefa verməlidir.

Onun istefasından sonra seçkiyədək və ondan sonrakı dövrdə ordunun yenidən fəallaşmaması və ölkədə vəziyyətin normal saxlanılması şərtidir.

Sadaladıqlarımın hər biri Paşinyan hakimiyyəti üçün olduqca önəmli məsələlərdir".

Kənan Novruzov

Yeni müqavilə 25 illiyə bağlanıb

Ötən həftə İran və Çin hərtərəfli strateji əməkdaşlığa dair 25 illik saziş imzalayıb. İmzaatma mərasimində İran və Çin xarici işlər nazirləri Məhəmməd Cavad Zərif və Van İ iştirak ediblər.

Razılığa əsasən Çinin enerji və infrastruktur kimi əsas sahələrə sərmayələrinin daxil olduğu bildirilir. İranın ən böyük ticarət tərəfdaşlarından biri və uzun müddət müttəfiqi olmuş Çin 2016-cı ildə on il ərzində ikitərəfli ticarəti on qat artıraraq 600 milyard dollara çatdırmağa razılıq edib. Çinin Ticarət Nazirliyi bildirib ki, Pekin 2015-ci ildə əldə olunan nüvə razılığını qorumağa və Çin-İran münasibətlərinin maraqlarını müdafiə etməyə çalışacaq.

İqtisadçı-ekspert Natiq Cəfərli "Şərq"ə açıqlamasında İran və Çin arasında 25 illik bağlanmış müqavilə barədə danışdı: "Bu məsələ ilə bağlı düşüncələrimi bölüşmədən əvvəl kiçik tarixi ekskursiya etmək lazım gələcək. Obama dövrünün son aylarında "altılıq sazişi" imzalandı. İranın nüvə proqramına nəzarət müqabilində sanksiyaların götürülməsi gündəmə gəldi. Məqsəd çox aydın idi: ABŞ və AB İrana qarşı sanksiyaları götürür, həm İran bazarı Qərb şirkətlərinə açılır. Yeni neft-qaz müqavilələri bağlanılıb, yeni

"Çin hərəkətə keçdi və İrani tam nəzarətə götürmək üçün ilk addım atdı"

istehsal sahələri yaradılır və 81 milyonluq İran bazarı Qərbə açılır. Əvəzində isə ABŞ-AB Rusiyaya qarşı daha sərt mövqə qoymalı idilər. AB ölkələri Rusiya bazarında itirəcəklərini İranda geri qaytarmalı idilər. Amma Tramp bütün oyunu pozdu və İrana qarşı sanksiyalar daha da sərtləşdirildi. AB şirkətlərinin öncədən bağladığı bütün müqavilələr ləğv edildi - "altılıq sazişindən" dərhal sonra Qərb şirkətləri İranda 200 mlrd. dollarlıq ön sazişlərlə bağlı razılığa gəlmişdilər". **N.Cəfərli əlavə edib ki, bu müqavilə neft bazarında ciddi təsir göstərəcək:** "ABŞ-in İran siyasəti uğursuz oldu və böyük boşluq yarandı. İndi ABŞ-Çin qarşılıqlı müqavilələrinin yeni mərhələsi başladı. Çin hərəkətə keçdi və İrani tam nəzarətə götürmək üçün ilk addım atdı. Yeni müqavilə 25 ilə bağlanılıb, dəyəri 400 mlrd. dollar olacaq. Müqavilə neft-qaz sektorundan tutmuş logistika, avtomobil sənayesindən tutmuş tikinti

sektoruna qədər bir çox sahəni əhatə edəcək. Müqavilənin ən maraqlı hissəsi neftlə bağlıdır - yatırımların tamamına yaxını İran xam neftlə Çinə qaytaracaq. Bu gün Çin fənə 13,5 mln. barel neft istehlak edir, bu həcm 6-6,5 mln. barelini Çin özü ərazisində hasil edir, günə 7-7,5 mln. barelə yaxın neft alır. Bu gün sanksiyalara və yatırım, texnologiya məhdudiyyətinə görə İran günə cəmi 300 min barel neft sata bilir. Amma potensial olaraq yatırımlardan, yeni texnologiyaların tadbicindən sonra İran günə 6 mln. barelə yaxın neft hasil edə, onun 4-4,5 mln. barelini ixrac edə bilər. Anlaşmaya görə, İran neftinin tamamını Çin alacaq, qiymət dünya bazarından, azı 10 faiz aşağı olacaq. Bu, Çin üçün çox böyük üstünlükdür. İran üçün də təbii ki, böyük im-

kanlar açıq, həm də Qərbin İrana qarşı sanksiya siyasətini tam mənasızlaşdırır. Bu müqavilə neft bazarına da ciddi təsir göstərəcək. Ən böyük neft alıcısı olan Çinin ehtiyaclarının yarısından çoxunu İran daha ucuz qiymətə verəcəksə, bu zaman digər ölkələr də "discount" etməyə məcbur qalacaqlar".

N.Cəfərli bu müqavilənin Azərbaycana təsirləri haqqında da danışdı: "Məmləkətimiz bu müqavilədən ciddi dividendlər qazana bilər. Məsələn, Çin şirkətlərinin baş ofisləri, logistika mərkəzləri Azərbaycanda ola bilər, yükdaşımalardan qazanc əldə edə bilərik. Amma əgər bu müqaviləyə Qərb çox kəskin reaksiya verəcəksə, bu iş çətinləşə bilər. Bu zaman regional layihələrdə Türkiyə ilə birgə işləmək lazımdır. Bu təzyiqlərdən sığortalanmaq üçün mühüm rol oynaya bilər. Yeri gəlmişkən, heç Rusiya da bu müqavilədən razı deyil, çünki bu gün Çinə ən çox neft satan ölkə məhz Rusiyadır. İran nefti Rusiya neftini Çin bazarından sıxışdırıb çıxara bilər. Bu, qaza da aiddir. Müqaviləyə görə, Çin Benderebas limanını da modernləşdirəcək və orada sıxılmış qaz üçün limanlar tikəcək. İran qaz ehtiyatlarına görə dünyada 1-ci yerdədir, yeni yatırımlarla İran qısa zaman kəsimində böyük qaz ixracatçısına çevriləcək. Çin isə yaxın 10 ildə ən böyük qaz idxal edən ölkəyə çevriləcək. Deməli, Rusiyadan aldığı qazın həcmi də kəskin azala bilər. Bir sözlə, regionumuzda maraqlı proseslər gədir. Çinin ekspansiyası güclənəcək, hətta Gürcüstana da 8 mlrd. dollar yatırım qoymaqla bağlı yeni müqaviləsi var".

Aynurə Pənahqızı

Fikir, söz və məlumat azadlığının, plüralizmin inkişaf etdirilməsi

Cəlal Allahverdiyev, Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

1921-ci ilin iyun ayında İrəvanda Azərbaycan dilində "Rəncbər" qəzeti nəşr edildi. Amma erməni şovinist dairələrinin məkrli siyasəti nəticəsində 1922-ci ilin dekabr ayının sonlarında "Rəncbər" qəzetinin də nəşri dayandırıldı. Bununla da azərbaycanlı oxucular yenidən anadilli mətbuat orqanından məhrum edildi. İrəvanda və bölgələrdə yaşayan azərbaycanlı əhalinin isə qəzet nəşrinə olan tələbatı gündən-günə artırdı. İrəvan ziyalıları mədəni həyatda köklü dirçəlişin həyata keçirilməsi üçün anadilli mətbuatın yaranmasının zərurət olduğunu isə aydın şəkildə dərk edirdilər.

Bir qrup İrəvan ziyalıları, xüsusən EK(b) P MK-nın yanında fəaliyyət göstərən "Azsaylı xalqlar" şöbəsinin müdiri Bala Əfəndiyev erməni şovinist dairələri qarşısında Azərbaycan dilində mətbu orqanın yaradılması haqqında dəfələrlə rəsmi şəkildə müraciət etsələr də, qəzet nəşrinə icazə verməmişdilər. Amma milli düşüncəli, qeyrətli azərbaycanlı ziyalıları Bala Əfəndiyev, Mustafa Hüseynov, Əkbər Rizayev, Murtuza Muradovun, Mehdi Kazımovun təşəbbüsü, milli və siyasi iradəsi, qətiyyəti, uzunmüddətli gərgin mübarizəsi sayəsində Ermənistan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsi tərəfindən 1924-cü ilin noyabr ayının əvvəlində qəzetin "Zəngi" adı ilə nəşr olunmasına icazə verilir. "Zəngi" qəzeti bu haqda yazır: "Ermənistanda şura hökuməti qurulduğu zamanlarda İrəvanda "Kommunist", bilaxirə "Rəncbər" adında qəzetlər çıxaqda idi. Fəqət qəzetlərin davam etdirilməsi üçün ən ziyadə maddi cəhətin olmaması ikinci məsələyə də mane olurdu. Cümhuriyyətimizin təsərrüfatı artmış və bir yolda qəzandığımız müvəfəqyyəti Ermənistanda yenidən bir türk qəzetinin çıxmasını meydana atmışdı. Buna görə də Ermənistan K(b) P MK əfkarı naşiri olmaq üzrə "Zəngi" adında qəzeti nəşrə başlayır. Qəzetin fikri və məqsədi yalnız şura türk kəndlərini xəbərdar etmək və qəzalarda olan türklərin yaşamasına yardım etməkdir".

Araşdırmalar nəticəsində məlum olur ki, bu qəzetin də nəşr edilməsinə 1922-ci illərdə Ermənistanın Xalq Maarif Komissarı, 1924-cü ildən isə EK(b) MK-nın katibi olmuş, Aşot Ohanesyan mane olurmuş. Amma "Zəngi" qəzeti bu haqda yazı bilmirdi. "Zəngi"nin xələfi olan "Qızıl şəfəq" qəzeti 1937-ci ildə bu barədə yazır: "Ölkənin siyasi-iqtisadi inkişafı, kütlələrin və o cümlədən

ildə deyil, 29 noyabr 1924-cü il tarixində işıq üzü görüb. Qəzetin ilk və sonrakı bir neçə nömrəsi Bala Əfəndiyev, Mustafa Hüseynovun, Murtuza Muradovun böyük əzmkarlığı və səyi ilə araya-ərsəyə gəlir. Onlar bütün qüvvə və bacarıqlarını qəzetin vaxtli-vaxtında, yüksək keyfiyyətlə çıxmasına sərf edirdilər. Yeri gəlmişkən, onu da qeyd edək ki, M.Muradov qəzetin ilk müxbiri, fotoqrafı (rəssamı) ol-

Qəşəm Şahbazov, Həbib Məhəmmədzadə, Əhməd Əhmədov, Qasım Əliyev, Lütfullah Muğanlinski, Kərim Əhmədov, Əşrəf Yusifzadə və başqa ziyalıları qəzetin işində fəal iştirak edə-

İrəvanda milli mətbuatımızın "Zəngi"si

azərbaycanlı kütlələrin siyasi aktivliyinin yüksəldilməsi türk (Azərbaycan) dilində qəzet nəşr etmək məsələsinə yenidən irəli sürmüşdür. ÜİK(b) P Zaqafqaziya Ölkə Komitəsi millətçi Kunturrevolyuşioner Aşot Ohanesyanın millətçi fikrini rədd edərək, 1924-cü ildə "Zəngi" qəzeti nəşr etməyi qərara aldı". Sonralar qəzetin redaktoru olmuş Mustafa Hüseynovun İrəvanda anadilli bolşevik mətbuatının yaranması haqqında yazılarından da məlum olur ki, xaricdəki erməni lobbisi də Azərbaycan dilində qəzetin nəşr edilməsinə müxtəlif vasitələrlə maneçilik törədirmiş. Xaricdəki erməni daşnaklarının proqramı əsasında fəaliyyətlərini müəyyənləşdirən Ermənistanın bolşevik cildinə bürünmüş rəhbərləri qeyrətli Azərbaycan ziyalılarının təkidli tələbindən sonra məcburiyyət qarşısında qalaraq "Zəngi" adlı qəzetin nəşr edilməsinə icazə vermişdi. Onu da qeyd edək ki, qəzetin erməni şovinist dairələrinin istədiyi adla deyil, Bala Əfəndiyev təşəbbüsü ilə "Zəngi" adı ilə nəşr edilməsi məqsəduyğun hesab edilir.

"Zəngi" qəzetinin nəşrinə icazə verilməsinə baxmayaraq onun işıq üzü görməsi heç də asan olmur. Qəzetin nəşrini təmin etmək üçün mətbəə, şrift, bir sıra texniki avadanlıqların əldə olunması, işçi qüvvəsinin toplanması, məqalə yazmaq və s. bu kimi meydana gələn problemlərin həll edilməsi üçün ən vacib məsələlərdən idi. Mətbəədə türkcə şriftin az olması, onun da yalnız 2-3 səhifəyə kifayət edəcəyi "Azsaylı xalqlar" şöbəsinin müdiri B.Əfəndiyev və qəzetin digər işçilərini çətinlik qarşısında qoymuşdu. Qəzetin nəşri məsələsi, ilk nömrəsinin çıxması isə 1924-cü il noyabrın 29-a nəzərdə tutulmuşdu. Mətbəədə texniki və mütəxəssis çatışmazlığına baxmayaraq qəzet nəzərdə tutulduğu vaxtda çıxa bilməmişdi. Bala Əfəndiyev redaktoruluğu ilə 29 noyabr 1924-cü ildə 2 səhifədən ibarət olan "Zəngi" qəzetinin ilk sayı işıq üzü görür. Amma qəzetdə "Zəhmətkeş" adı ilə nəşr edilmiş "İki bayram" adlı məqalədə "Zəngi"nin, nədənsə, 1925-ci il noyabr ayının 29-da işıq üzü gördüyü qeyd edilib. Aparığımız araşdırmalardan və "Zəngi" qəzetinin əldə etdiyimiz ilk nömrəsindən aydın olur ki, qəzet 1925-ci

maqla yanaşı həm də bu mətbu orqanın texniki şöbəsinin müdiri vəzifəsində çalışırdı. Sonralar isə qəzetin kütləvi şöbəsinin müdiri vəzifəsinə təyin edilmişdi. Ümumiyyətlə, M.Muradovun da İrəvanda Azərbaycan ədəbi-mədəni mühitinin tərəqqisindəki fəaliyyəti təqdirəlayiqdir. Qəzetin səhifələrində onun xeyli sayda felyetonları, məqalələri dərc olunub.

Ermənistanda sovet hakimiyyətinin qurulmasının 4-cü ildönümü günü nəşrə başlayan "Zəngi" qəzetinin ilk bir neçə nömrəsi ərəb əlifbası ilə nəşr edilirdi. Sonralar isə "Zəngi" qəzeti Bakıda nəşr olunan qəzetlər kimi yarı ərəb əlifbası, yarı latin qrafikası ilə nəşr edilmişdi. "Redaktor" qrafası yerində "heyəti-təhririyyə" yazılırdı. Bu mətbu orqanın ilk nömrəsinin işıq üzü görməsi münasibəti ilə Azərbaycan Xalq Komissarları Sovetinin sədri Qəzənfər Musabəyov, Naxçıvan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin sədri Qafar Babayev, Zaqafqaziya Kommunist Universitetində təhsil alan irəvanlı Rza Vəlibəyov və başqaları "Zəngi" qəzetinə təbrik məktubları göndərmişdi. Qafar Babayev təbrikində deyilirdi: "Naxçıvan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsi minlərcə şərqin qarşısında yaşayan zəhmətkeş kütlələrin adından "Zəngi" qəzetinin 1-ci nömrəsinin işıq üzü görməsi münasibəti ilə səmimi qəlbədən təbrik edir, türk zəhmətkeşləri arasında maarif və mədəniyyətin təbliğində böyük rol oynayacağına əminik".

İlk növbədə qəzetçilik ənənəsini formalaşdırmaq, yüksək keyfiyyətli qəzet nəşr etmək, oxucu kütləsinin rəğbətini qazanmaq redaksiya heyətinin qarşısında duran günün ən vacib məsələsi idi. Qəzetin qarşısında duran ən başlıca məqsədlərdən biri də onun yayılma arealını genişləndirmək, oxucu kütləsi ilə təmasını gücləndirmək idi. Qəzetdə "Qəza xəbərləri", "Müxtəsər məlumatlar" rubrikaları da fəaliyyət göstərirdi.

Qəzet nəşr olunduğu ilk günlərdən azərbaycanlı oxucularda böyük maraq doğurduğundan, bu mətbu orqanın ətrafına çoxlu sayda müxbirlər, yaradıcı ziyalıları toplaşmağa başlayır. Qısa zaman ərzində Əkbər Rizayev, Əli Heydərov, Əli Şabanov, Hüseyn Münşiyev, Qulam Fəhədov, Əşrəf Əsgərzadə, Məhəmməd Əzimzadə, Məcid Sultanov, Əli Rəhimov,

rək, onun ən aktiv müxbirlərinə çevrilmişdilər.

"Zəngi" qəzetinin müxbirləri sırasında Məmməd İsgəndərov, Fətəli Eyvazov, C.İsgəndərli, Əbdül Əhad, Allahverdi Vəliyev, Umud Süleymanov, Savalan Şirinov (Zəngəzur), İ.İsmayılov, Həbib Ağayev Razdannahiyəsi üzrə), Əli Ramazanov (Lori-Pəmbək), Həsən İbrahimov, Teymur Süleymanov (Dilican), Adil Paşayev, Lentros Süleymanov, Məhəmməd Paşayev (Vedibasar), Əsgər Musayev, Əbülfət Rəhimov, Əbdülzəlim Hacılı (Basarkeçər), Qasım Əliyev, Cavad Axundov (Zəngibasar) və başqalarının imzalarına da rast gəlmək olar.

"Zəngi"nin redaktoru B.Əfəndiyev, redaksiya heyətinin üzvləri M.Hüseynov, Ə.Rizayev, M.Muradov və başqaları qəzetin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, səviyyəsinin yüksəldilməsi üçün böyük əzmkarlıq göstərirdilər.

Qəzetin keyfiyyətli və qüsursuz, sanballı nəşri üçün təcrübəli mütəxəssis kadrlara isə böyük ehtiyac olduğundan B.Əfəndiyev, M. Hüseynovun şəxsi təşəbbüsü və yardımı sayəsində redaksiyanın əməkdaşları peşə ixtisasını artırmaq məqsədi ilə Moskva, Leningrad, Xarkov, Rostov və başqa şəhərlərdə nəşr olunan "Pravda", "İzvestiya" kimi qəzetlərin redaksiyalarında iş təcrübəsi keçməyə göndərilirdilər.

"Zəngi" qəzetinin nömrələrini ardıcıl izlədikdə burada "Molla Nəsrəddin" satirik jurnalının təsiri daha çox nəzərə çarpır. "Molla Nəsrəddin" jurnalındakı "Lağlağı", "Mıgımağa", "Bacadan baxan", "Cırcırama", "İki müxbir", "Hər-dəmxəyal", "Ruçka" və s. bu kimi imzalara "Zəngi" qəzetinin səhifələrində tez-tez rast gəlinməsi, felyetonların, karikaturaların oxşarlığı, satirik məzmunlu yazıların üslubu özünü daha çox göstərir. Görünür, vaxtı ilə "Molla Nəsrəddin" satirik jurnalı İrəvanda özünə daha möhkəm yer tutmuşdu. Yeri gəlmişkən onu da qeyd edək ki, vaxtı ilə İrəvanda çalışmış və "Kaspi" qəzetinin İrəvan üzrə müxbiri olmuş görkəmli yazıçı, publisist Eynəli bəy Sultanov

Azərbaycan Respublikasının
Mediannın İnkişafı Agentliyi

bir müddət "Zəngi" qəzetində tərcüməçi kimi çalışıb.

Qəzetin sütunlarında həkim məsləhətləri, kənd təsərrüfatının yeni üsullarla qurulması, aqronom məsləhətləri və s. kimi məsləhət və göstərişlər verən məqalələr dəmək olar ki, müntəzəm dərc olunurdu. Qəzet Ermənistanda yaşayan azərbaycanlı əhalinin qarşılaşdıqları problemlərin həll edilməsində hüquqlarının qorunmasında da çox böyük rol oynayırdı. "Zəngi" qəzeti azərbaycanlı əhali arasında savadsızlığın aradan qaldırılmasına, maarif və təhsilin inkişafına, yeni türk əlifbasının təbliğinə və təbiiqinə xüsusi diqqət yetirirdi.

İrəvanda və bütün Ermənistanda azərbaycanlı məktəblərinin üzlaşdiyi problemlər barədə, məktəblərin dərs kitabları, tədris proqramları, müəllim kadrlarına olan ehtiyacın aradan qaldırılmasına dair "Zəngi" qəzeti səhifələrində müntəzəm olaraq kəskin yazılar çap olunurdu. Hətta qəzet müvafiq qurumlar qarşısında həmin problemlərin həll edilməsini kəskinliklə tələb edirdi. "Zəngi" qəzetində "Nöqsanların nə zaman qabağı alınacaq" adlı məqalədə Qəmərlinin Çatma, Kəhrizlər kəndində, Razdan nahiyəsinin Həmzəli, Cəbəçəli, Xarratlı, Şöllü, Dəmirçi kəndlərində, Zəngibasar nahiyəsinin Qarğabazar, Zəngəzur qəzasında və qəzanın Qafan nahiyəsinin bir sıra kəndlərində hələ də milli məktəblərin açılmadığı, bir sıra kəndlərdə isə təməli qoyulan məktəblərin tikintisinin dayandırılması, 1-ci dərəcəli məktəblərdə dərs kitablarının və proqramların yoxluğu, müəllimlərə lazımı şəraitin yaradılmaması və onlara verilən aylıq normaların aylarla gecikdirilməsi kimi məsələlər qəzet səhifələrində xüsusi yer tuturdu.

(Davamı növbəti sayımızda)

Azərbaycan Respublikasının Mediannın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunub

Rusiya hələ də Ermənistanın arxasındadır

Peskovun açıqlamaları aldadıcı maneərlərdir

"Azərbaycan indi regionda əsas gücə sahibdir. Onun əsas tərəfdaşı isə Türkiyədir"

"Bizim Azərbaycanla qarşılıqlı hörmətə əsaslanan çox etibarlı, yaxşı münasibətlərimiz var". Bu sözləri Rusiyanın Prezidenti Vladimir Putinin mətbuat katibi Dmitri Peskov bildirib.

"Onların qarşılıqlı fayda gətirən xeyli sayda aspektləri ola bilər. Ermənistanla da çox yaxşı münasibətlərimiz var. Ermənistan əhəmiyyətli dərəcədə səmərə verən xeyli sayda inteqrasiya proseslərimiz var. Həm siyasi, həm iqtisadi. Baş verənlərə gəldikdə... Yəqin ki, Putinin müharibənin dayandırılmasındakı rolunu hər kəs xatırlamalıdır", - deyə Peskov qeyd edib.

Təsadüfi deyil ki, Rusiya rəsmiləri Azərbaycanla əməkdaşlıq və dostluq münasibətlərindən danışarkən Ermə-

nistanı da yaddan çıxarmırlar. Rusiyanın Qərbe meyli edən Paşinyan hakimiyyətini necə əldə saxlamaq üçün can atdığı hər kəsə məlumdur.

İndi də Rusiya prezidentinin mətbuat katibi Peskovun belə bir açıqlama verməsi Amerika Birləşmiş Ştatlarının prezidenti Cozef Baydenin Novruz bayramı ərəfəsində Azərbaycana etdiyi "jest"ə bir növ cavab, həm də bölgədə əvvəlki ab-havanı qorumaq istəyi olmalıdır.

Amma Rusiya bilməlidir ki, Azərbaycan dostu-düşməndən seçə bilən, siyasi və iqtisadi əməkdaşını, eləcə də dost, qardaş ölkələri yaxşı ayırd edir.

Rusiya prezidentinin mətbuat katibinin açıqlamasını şərh edən politoloq Azər Rəşidoğlu "Şərq"ə danışarkən bildirdi ki, Rusiya heç vaxt əlaltısı olan Ermənistanla Azər-

baycının yerini dəyişə bilməyəcək: "Rusiya hələ Vətən müharibəsi dönməndə qərbe meyli edən Ermənistanı bildirdi ki, Rusiya olmasa Ermənistan çökər. Bu, istər tarixi, istərsə də siyasi baxımdan baş verər. Bu baxımdan mən inanmıram ki, Rusiya Ermənistanla Azərbaycanın yerini dəyişə bilsin.

Azərbaycan indi regionda əsas gücə sahibdir. Onun əsas tərəfdaşı isə Türkiyədir. Hələ müharibə dövründə Türkiyənin Azərbaycana verdiyi mənəvi və siyasi dəstək Rusiyanı bu reallığı qəbul etməsinə məcbur etdi. Yeni Rusiyada bir xəyal yaranmasın ki, guya, Rusiya Azərbaycanın arxasındadır.

Azərbaycanın enerji və digər sahələrdə qərbe açıq olması Rusiya və İrənə narahət edir. Onlar Azərbaycanı özlərinin rəhbərlik etdiyi layihələrə cəlb etmək istəyirlər. Rusiya hələ də Ermənistanın arxasındadır və bu kimi açıqlamalar aldadıcı maneərlərdir.

Cənab prezidentin də dediyi kimi, milyonlarla dollar qiyməti olan silahları Ermənistanla verən kim idi? Rusiya. Qarabağı işğal edib Ermənistanla verən, bu qarşıdurmanı 30 il dondurulmuş vəziyyətdə saxlayan da məhz Rusiya idi.

Bu baxımdan Azərbaycanla Rusiya arasında dostluq və səmimi münasibətdən danışmaq hələ çox tezdir.

Əlbəttə ki, Rusiya böyük bir dövlətdir. Azərbaycanın yaxın qonşusudur və Azərbaycan da onunla əməkdaşlıq etməlidir. Amma belə düşünürəm ki, Azərbaycanın yeganə strateji müttəfiqi Türkiyədir. Biz onlarla bundan da sıx əlaqələr qurmalıyıq".

Ağarza Elçinoğlu

"Sadıqov kifayət qədər hərbi sirr bilir"

"Onun ölkədən çıxmasına yol verilməməli idi"

Məlum olduğu kimi, Azərbaycan Ordusunun baş qərargah rəisi Nəcməddin Sadıqovun (hazırda vəzifədə olub-olmaması müzakirə mövzudur).

Dubayda istirahət edərkən görüntüləri yayılmışdı. Bu günlərdə isə o, təcili olaraq Bakıya çağırılıb. Yeni istirahəti yarımçıq qalıb. Fəaliyyətinə dair ciddi şübhələr olan Nəcməddin Sadıqovun ölkədən kənara necə çıxması və sonra niyə geri çağırılması müəmmaldır.

Doğrudanmı, nəhayət, gözələnən vaxt çatdı?..

"Qarabağ qaziləri" İctimai Birliyinin sədri Asəf Əliyev bu barədə "Şərq"ə danışdı: "Nəcməddin Sadıqov kifayət qədər hərbi sirrə malik olduğuna görə onun ölkədən çıxmasına yol verilməməli idi. Hətta ordudan tərxis edilsə də, qanunvericiliyə uyğun olaraq, göstərilmiş müddətdə ölkə daxilində qalmalıdır. Videosuna baxdım. Müharibənin bərpa olunma ehtimalı varkən, qazilərimizin yaraları sağalmadığı, şəhidlərimizin əzizlərinin göz yaşlarının qurmadığı bir vaxtda belə istirahət etmək düzgün deyil. Onun nə məqsədlə çağırıldığını bilmirəm. Lakin qazilərin gözü qarşısında cəzalanmalıdır".

Kənan Novruzov

Aİ Şurasının sədri çağırış edib

Koronavirus vaksinləri bərabər paylanılmalıdır

Koronavirus vaksinləri, dərman preparatları və testlərin bərabər paylanması təmin olunmalıdır.

Trend-in məlumatına görə, bunu Avropa İttifaqı (Aİ) Şurasının sədri Şarl Mişel Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) rəhbəri Tedros Gebreyesusla birgə mətbuat konfransında deyib.

Ş. Mişel, həmçinin pandemiyalarla əlaqədar beynəlxalq sazişin imzalanmasına da çağırış edib. O bildirib ki, bu sənəd ÜST-ün nizamnaməsi əsasında tərtib olunacaq.

O, bütün dünyada insanların və digər canlıların sağlamlığını əhatə edən "Vahid sağlamlıq" yanaşmasının vacibliyini vurğulayıb:

"Bu global yanaşmanın işləməsi üçün daha çox şəffaflıq, hesabatlılıq və birgə məsuliyyət tələb olunur. İmmunlaşma global ictimai rifah deməkdir. Ona görə tez bir zamanda vaksinlər istehsal olunmalı və tətbiq edilməlidir. Biz həm də vaksinlərin, dərman preparatlarının və testlərin bərabər paylanmasını təmin etməliyik".

Atəş səsləri eşidilir

Proseslər Rusiya və Ukraynanı genişmiqyaslı müharibəyə sürükləyir

"Ukrayna Xarici işlər naziri Dmitri Kuleba beynəlxalq aləmə çağırış edərək ölkənin şərqində gərginliyi artırmaq istəyən qüvvələri qınamağı xahiş edib. Məsələ burasındadır ki, il başlayandan bu yana Ukraynanın 23 hərbiçisi həlak olub. Sonuncu insident zamanı separatçıların açdığı atəş nəticəsində 4 ukraynalı hərbiçisi həlak olmuşdu. Separatçılar atəşkəsi özbaşına pozmururlar, onlara əmr verənlər var".

Bu sözləri "Atlas" Araşdırmalar mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu deyib.

Ekspertin fikrincə, Moskva üçün "ədələt" və "siyasət" sözləri yanaşı işlənmir: "Bu gedişat genişmiqyaslı müharibəyə aparır. Ukrayna prezidenti "Normand dördlüyü"nü (Ukrayna, Fransa, Almaniya və Rusiya) toplaşmağa çağırıb. 4 ölkənin lideri onlayn formatda görüşüb Donbasdakı durumu müzakirə edəcəklər. Ancaq çətin ki, nəticə olsun. Rusiya hakimiyyəti

Ukraynanın toparlanmasını və sabitliyini istəmir. Ona görə atəşkəs tez-tez pozulur. Kreml yəne də separatçıların əli ilə qonşu dövlətin ərazi bütövlüyünü şübhə altına alır. Kreml Avropadan ədalət istəyir və Rusiyaya qarşı yanlış siyasət həyata keçirildiyini deyir. Avropa Moskvaya deyəndə ki, axı siz Kırımı ilhaq etmisiz, cavab belə olur: "Bunun sizə dəxli yoxdur". Rusiyanın Xarici işlər naziri Sergey Lavrov Cənubi Koreyaya ayaq basdığı gün Şimali Koreyanın diktatoru Yaponiyaya tərəf raket atdı. Lavrov Seulda nədən istəşən danışdı, birçə Şimali Koreyanın raket atmasına münasibət bildirmədi. Çünki Şimali Koreyanı qınamaq

Kremlə sərf etmir. Və ya bütün dünya Myanmarda hərbi çevrilişi həyata keçirənləri qınayır, Rusiyanın Müdafiə naziri Sergey Şoyqu isə hərbi çevrilişdən bir neçə gün əvvəl Myanmara gedərək yerli generalarla saziş imzalayır, bu ölkəyə hərbi texnika satacağını vəd edir. Myanmara generalları ötən şənbə günü hərbi parad zamanı etirazçılara atəş açmaq əmrini verirlər, 114 nəfər qətlə yetirilir.

Parad izləyənlər arasında isə Rusiya xarici işlər nazirinin müavini də olur. Budur Moskvanın siyasəti. İndi də Ukraynada "yarımçıq qalan planlarını" reallaşdırmaq istəyir".

Kənan Novruzov

“Niyə siqaret olar, qəlyan yox?”

Sumqayıtdakı çay evinin icarədarı karantin qaydalarını pozaraq müştərilərə qəlyandan istifadə xidməti göstərdiyinə görə həbs edilib. İcarədarla yanaşı müştərilər də cərimə edilib. Daxili İşlər Nazirliyinin məlumatında qeyd olunur ki, Sumqayıt şəhərində yerləşən "Breeze" çay evində qəlyandan istifadə edilməsi barədə Sumqayıt Şəhər Polis İdarəsinə məlumat daxil olub.

tələblərinə əməl olunmasına nəzarət istiqamətində polis əməkdaşları tərəfindən nəzarət-profilaktik tədbirlər davam etdiriləcək.

Həmin ünvana baxış keçirilib və obyektin icarədarı Vüsal Mədətov polis tərəfindən saxlanılıb. Onun barəsində İnzibati Xətalər Məcəlləsinin müvafiq maddəsi ilə protokol tərtib edilib və toplanmış materiallar məhkəməyə göndərilib. Məhkəmə tərəfindən V.Mədətov barəsində 10 sutka inzibati qaydada həbs qərarı verilib. Çay evində qəlyandan istifadə edən 5 nəfər müştəri isə ümumilikdə 1400 manat cərimə olunublar. Məlumatda bildirilir ki, dəfələrlə edilən xəbərdarlıqlara baxmayaraq hələ də bəzi ictimai-iaşə obyektlərində müştərilərə qəlyan təklif edilməsi hallarına rast gəlinməkdədir. Qeyd edilən neqativ halların qarşısının alınması, qəlyandan istifadə edilməsinə şərait yaradan məkanların aşkarlanması, fəaliyyətinə icazə verilən kafe, restoran və çay evlərində bundan sonra da sanitariya-karantin qaydalarının

Məlumdur ki, ölkədə tətbiq edilən karantin rejimi qaydalarına kafe, çay evləri və restoranlarda qəlyandan istifadə qadağası da daxildir. Sərt karantin rejiminin yumşaldılması ilə kafe, çay evləri və restoranlara yerində xidmət göstərilməsinə icazə verilsə də, qəlyandan istifadə qadağası Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə qüvvədə saxlanılıb. Görünür, bu qadağanın qüvvədə qalmasına səbəbi qəlyanın insan orqanizminə ziyanı, həmçinin, qəlyan çəkilməsi zamanı bakteriya və virusların ötürücülük qabiliyyətinin daha çox olmasıdır.

Çünki qəlyanın siqaretdən artıq dərəcədə ziyanlı olması mütəxəssislər tərəfindən dəfələrlə bildirilib. Mütəxəssislər qəlyanın siqaretdən daha az ziyanlı olması fikrinin yanlışlığı üzərində dayanaraq ətraflı izah verirlər. "Qəlyanseverlər"

Vaqif Qarayev:
"Məndən olsa hər yeri bağlamaq lazımdır"

iddia edir ki, qəlyanda tüstü filtdən keçdiyi üçün guya daha az ziyanlıdır. Halbuki, filtdən keçən tüstüdəki ziyanlı maddələrin çox az bir hissəsi təmizlənilir, əsas hissə isə qalır. Və tüstü vasitəsilə orqanizmə ötürülür. 1 saat qəlyan çəkmək 1 qutu siqarete bərabərdir. 1 saat qəlyan çəkən insan 200 dəfə daha çox ziyanlı tüstü udur. Qəlyan tüstüsü ağciyərlərin daha da dərinliyinə nüfuz edir. Tüstünün təsirini guya azaltmaq üçün istifadə edilən müştüklər də, əslində infeksiya mənbəyidir. Müştüklər qəlyan çəkəni infeksiya və zərərli mikroblardan qoruyur. Qəlyanın şlanqı və qabında daha çox zərərli mikroblar toplanır. Normalda bu şlanq və qab hər istifadədən sonra yuyulmalı, dezinfeksiya edilməlidir. Amma bunu bizim ölkədə, bizim şəhərdə təsəvvürə gətirmək, buna inanmaq mümkündür?! Qəlyanın da, eynən siqaret kimi qida borusu və ağciyər xərcənginə yol açdığı isə məlum həqiqətdir.

Mövzu ilə bağlı "Şərq"ə danışan həkim Vaqif Qarayev isə sualı fərqli qoydu:

- Mən də bilmirəm niyə yalnız qəlyan qadağan edilir? Məndən olsa hər yeri bağlamaq lazımdır. Qəlyanın "Covid"ə aidiyyəti yoxdur. Ümumiyyətlə, nikotin ziyanlıdır. İstər siqaret olsun, istərsə də qəlyan. Niyə siqaret olar, qəlyan yox?! Yəni bu qəlyan qadağasını izah edə bilmirəm.

Mələhət Rzayeva

Əhalinin banklara qoyduğu əmanətlər artıb

İqtisadçı müsbət tendensiyanı iki amillə əlaqələndirib

"Bir çox insanlar karantin səbəbilə pulunu daha çox evdə saxlayırdı. Düşünürdülər ki, hər yer bağlıdır və banklara bağlana bilər. O zaman pulumu gedib ala bilmərəm. Belə faktorlara görə əhalidə banklara inam azalmışdı"

Azərbaycan Mərkəzi Bankının məlumatına görə, əhalinin banklara qoyduğu əmanətlər artıb. Bu il martın 1-nə əhalinin banklara əmanət qoyuluşu 8.379 milyard manat təşkil edib ki, bu da fevralın 1-i ilə müqayisədə 2,2 faiz çoxdur. **İqtisadçı Əkrəm Həsənov bu barədə "Şərq"ə danışarkən qeyd edib ki, artım iki amillə bağlıdır:** "Son bir ayda əmanətlərin qoyuluşunda artım olsa da, ötən ilə müqayisədə azalma müşahidə olunur. Bu tendensiyanın nə qədər müddət davam edəcəyini demək çətindir. Artımın baş verməsində 2 əsas amil var. Birinci amil budur ki, dövlət əmanətlərin sığortalanması məsələsinə aydınlıq gətirdi. Keçən ilin sonunda bu barədə qanun qəbul olundu. Həmin qanunda əmanətlərin tam sığortalanması ləğv olursa da, 100 000 məbləğinə qədər olan əmanətlərin sığortası var. Bu səbəbdən əhali arasında əminlik hissi yarandı. İkinci amil isə Azərbaycanda yanvar ayından sonra sərt karantin rejimi ləğv olundu. Bu da insanlarda iqtisadi aktivliyin artmasına təkan verdi. Bir çox insanlar karantin səbəbilə pulunu daha çox evdə saxlayırdı. Düşünürdülər ki, hər yer bağlıdır və banklara bağlana bilər. O zaman pulumu gedib ala bilmərəm. Belə faktorlara görə əhalidə banklara inam azalmışdı.

Bir ayda müşahidə olunan artım isə elə də böyük rəqəm deyil. Ona görə də bunun nə qədər davam edəcəyini indidən proqnozlaşdırmaq olmur. Ümidvaram ki, həmin artım uzunmüddətli və artan xətlə davam edər".

Aytac Ali

Koronavirus uşaqlarda kəskin büruzə vermir

Xəstəliyin artması eynilə böyük yaşlarda da müşahidə olunur

Bu günlərdə bütün dünyada, eləcə də ölkəmizdə gündəm koronavirus xəstəliyidir.

Bildiyimiz məlumatlardan biri də budur ki,

COVID-19 uşaqlara indiyədək çox az təsir edib. Belə ki, xəstəliyə yoluxmuş bütün xəstələrin 2-3 faizindən də azı 10 yaşından kiçik uşaqlardır. Amma unudulmamalıdır ki, uşaqlarda xəstəliyin heç bir əlaməti büruzə verməyə də onlar başqalarını virusa yoluxdurma bilərlər. Hətta araşdırmalarda uşaqların necisində də virus aşkar edilib. Amma bir məsələni də nəzərə alaq ki, koronavirus dəfələrlə mutasiyaya uğrayıb. Nəticədə bütün dünyada mutant virusuna tutulanların sayı artmağa başlayıb. Son günlər cəmiyyətdə uşaqlar arasında koronavirusun yeni mutasiyasının yayılması barədə fikirlər səsləndirilməkdədir.

Mövcud durumu "Şərq"ə dəyərləndirən həkim-infeksiyonist Nicat Əzimli bildirib ki, uşaqlar arasında hazırda bu xəstəlik daha kəskin özünü göstərməyə başlamayıb. N.Əzimli vurğulayıb ki, son günlər koronavirus xəstəliyinin yoluxma sayında artım müşahidə olunmaqdadır: "Bu narahatçılıq daha çox artım ilə əlaqəlidir. Hansı ki, uşaqlar arasında xəstəliyin artması eynilə böyük yaşlarda da müşahidə olunur. Bu haqda qəti bir söz demək üçün geniş şəkildə araşdırmalar aparılmalıdır. İndiyə qədər aparılmış araşdırmalar göstərir ki, uşaqlarda xəstəliyin gedişində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur".

Aynurə Pənahqızı

Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Agentliyində xarici ali təhsilə aid kvalifikasiyaların tanınması üzrə müraciət edən ərizəçilər barədə mənfəi qərarların səbəbləri arasında iki göstərici üstünlük təşkil edir. Səbəblərdən biri tələbənin təhsil səviyyəsi və forması üzrə ali təhsil müəssisəsində tələb olunan müddətdən az olması, digəri isə təhsilin məzmununu mənimsəmək üçün tələb olunan minimal dil biliklərinin olmamasıdır.

Mövzu ilə bağlı "Şərq"ə açıqlama verən təhsil eksperti Kamran Əsədov bildirib ki, hər iki imtina səbəbi ilk növbədə əsassızdır: "Ona görə ki, tələbə oxumağa getdiyi ölkənin universitetində semester müddətini özü müəyyən etmir. Tələbə gedir oxumağa, ona deyilir ki, sənə semester müddətini misal üçün, qiyabi təhsildirsə, 5 və ya 6 gündür, əyanıdır, 80 gündür və s. Ümumiyyətlə, diplomun tanınması üçün vaxt məhdudiyyətinin tətbiq edilməsi əsassızdır və qanunvericilik aktlarına ziddir. Bu, təhsil alma hüququnun məhdudlaşdırılması və pozulmasıdır. "Nostirifikasiya haqqında" qanun və qaydalarda bu müddət qeyd olunmayıb. Mülki Məcəlləyə istinadən bu qərarın çıxarılması isə yanlışdır. İkinci imtina səbəbi olan tədris dili ilə bağlı imtina səbəbi də əsassızdır. Bu, xarici ölkə universitetinin qərarına hörmətsizlikdir. Tələbə bəlkə özüncə tərcüməçi tutub oxuyub? Buna ki, qanun qadağa qoymur? Bəlkə tələbə hansısa linqvistik proqram ilə oxuyub? Ümumiyyətlə, hesab edirik ki, Təhsil Nazirliyinin diplomların tanınması ilə bağlı proseduraları köhnədir və lazımsızdır".

K.Əsədov əlavə edib ki, çox təəsüf ki, bu gün Azərbaycandan xaricə kütləvi şəkildə insanlar təhsil almağa

Pul da gedir, diplom da tanınmır...

gedirlər və bu da nəticədə xoşagəlməz situasiyalara səbəb olur:

"Konkret rəqəmləri desək ki, bu günləri Azərbaycandan kənarda təkçə qardaş Türkiyədə 20 min, Ukraynada 9 min, Gürcüstanda 3 min təhsil alır. Ümumiyyətlə, qeyd edim ki, 45 minə yaxın azərbaycanlı gənc dünya ölkələrində öz vəsaitləri hesabına təhsil alırlar. Bu da ölkədən kənara böyük həcmdə vəsaitin getməsinə, eyni zamanda beyn axınının getməsinə gətirib çıxarır. Nəticədə gənc işçi qüvvəsini itiririk. Onlar da bəzən xarici ölkələrdə müəyyən siyasi, yeni təsirlərə məruz qalırlar. Digər problem isə onlar qayıdıb gələndən sonra yaşanırlar. Ən böyük problemlərdən biri məhz həmin şəxslərin diplomlarının tanınması ilə bağlıdır. Qeyd edim ki, diplomların tanınmamasının əsas səbəbi həmin universitetlərin fəaliyyət göstərdiyi ölkədə lisenziyalarının olmamasıdır. Yeni onların rəsmi fəaliyyət icazələri yoxdur. Bunu da tələbələr bilmirlər. Çox təəsüf ki, Azərbaycanda bir sıra xarici ölkələrdə təhsil xidmətinə göstərən şirkətlər özlərinin kommersiya maraqlarına görə həmin tələbələrə univertetlərə qəbula alırlar. Təbii ki, bu çox ciddi bir problemdir. Məsələn, Ukraynanın bir sıra univertetləri var ki, onların filialları Gürcüstandadır və onlar distant təhsil verə bilərlər. Amma Azərbaycan qanunvericiliyi distant təhsili tanımır. Azərbaycanlı gənclərdə məhz Gürcüstanda oxumaq adıyla gedirlər həmin Ukraynanın filiallarına. Sonda da məlum olur ki, həmin universitetlərin li-

Xaricdə təhsil almağa gedən gənclər qurbana çevrilir

senziyası yoxdur. Ancaq bunu yalnız 4 ildən sonra bilirlər. Nəticədə 4-5 il vaxt itirir, hər il də kifayət qədər vəsait xərcləyir və qayıdıb gəldikdə artıq diplom tanınma problemi olur. Bu problemin aradan qalxması üçün hər bir kəs xarici ölkəyə getməmişdən əvvəl həmin şəxslər vahid portalda həmin universitetin, həmin ölkə ərazisində fəaliyyət icazəsinə malik olub-olmamasını yoxlamalıdır. Ondan sonra həmin ölkəyə getməlidir ki, qayıdıb gələndə bu problemi yaşamasın. Valideynlər və abituriyentlər mütləq hansısa xarici təhsil şirkətinə müraciət edəndə son dərəcədə diqqətli olsunlar. Araşdırınlar və mütəxəssislərə müraciət etsinlər. Çox təəsüflər olsun ki, Azərbaycan gəncləri kimlərsə kommersiya və pul maraqlarının qurbanına çevrilir. Hər il kifayət qədər tələbə olur ki, onların məhz bu problem ucbatından diplomlarının tanınmasından imtina olunur".

Aynurə Pənahqızı

Davranışlarımızı şəraitə uyğun tənzimləyək

"Türkiyə koronavirusa yoluxma sayının artması ilə əlaqədar məhdudiyətləri yenidən sərtləşdiriləcək". Bunu Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyip Ərdoğan Ankarada keçirilən mətbuat konfransında bildi. Ərdoğan deyib ki, "qırmızı" əyalətlərdə (yoluxma sayının yüksək olduğu bölgələr) komendant saati yalnız bazar günləri deyil, şənbə günləri də tətbiq ediləcək.

Həmçinin, Türkiyədə dövlət rəsmiləri tərəfindən Ramazan ayında kütləvi iftar süfrələrinin verilməsiylə bağlı da məhdudiyətlər tətbiq ediləcək. Ərdoğan rəsmiləri, eləcə də bələdiyyələri Ramazan ayı boyunca kütləvi iftar süfrələrinin verilməsindən çəkinməyə çağırıb.

Məlumdur ki, ötən il Azərbaycanda da Ramazan ayı boyunca kütləvi iftar süfrələrinin açılması məhz koronavirus təhlükəsi səbəbiylə dayandırıldı. Növbəti ilin pandemiyasız keçəcəyi arzuları da "suya düşdü". Koronavirus bizi tərk etmək istəmir, üstəlik sürətini daha da artırır. Bunu yoluxma sayındakı artım göstərir. Bu gedişlə builki Ramazanı da dar ailə çərçivəsində, məhdud

Ramazanda pandemiyanı yaddan çıxarmamalı və daha artıq ehtiyatlı davranmalıyıq

dairədə, fərd olaraq keçirmə ehtimalı daha böyükdür. Yeni, bu il də Ramazanı coşqu ilə, elliklə yaşaya bilməyəcəyik. Sonucda, Allaha təvəkkül. Görünür, bunda da İlahi sirr, İlahi hikmət var.

Qarabağ Seyid Ocaqlarının təmsilçisi, şərqşünas Seyid Camal Əzimbəyli "Şərq"ə açıqlamasında Türkiyənin qəbul etdiyi qərarların və Prezidentin çağırışının zaman və şəraitə uyğun olduğunu bildirdi:

- Ramazan şəfqət, mərhəmət, bağışlanma ayıdır. Həm də Rəbbimizin bəndələrinə fürsət tanıdığı bir aydır. Bu ayda həqiqi Allah bəndələrinin qəlbi mərhəmətlə dolur. Bu mənada Ramazan müsəlmanların baharı kimi qəbul olunur. Azərbaycan demokratik, dünyəvi bir dövlət olsa da, məlumdur ki, milli-mənəvi və dini dəyərimizin də ən böyük təəssübkeşi dövlətimiz və dövlətimizin başçısı cənab Prezidentdir. Azərbaycan dövləti və onun başçısı hər zaman dini dəyərlərə hörmətlə yanaşır və bunu əməlləriylə sübut edib. Lakin elə hadisələr ola bilər ki, bu zaman insan həyatı bütün digər amillərdən önə keçir. Bir halda ki, hazırda pandemiya şəraitindəyik, dünyanı dəhşətə salan koronavirus bəlası bizim ölkədən və xalqımızdan yan keçmir, gərək davranışlarımızı şəraitə uyğun tənzimləyək.

Bu ilki Ramazan bizim üçün ikiqat bəyram olacaq. Çünki 28 il sonra Ramazanı həm də işğaldan azad edilmiş Qarabağımızda keçirəcəyik. Bu, bizim üçün əvəzsiz iftixar hissidir və qürurvericidir. Amma qeyd etdiyim kimi, pandemiyanı yaddan çıxarmamalı və daha artıq ehtiyatlı davranmalıyıq. Xəstə olanlar, o kəslər ki, oruc tutmaları onların səhhətini ağırlaşdırır və xəstələnmələrə səbəb ola bilər, həmin insanlar oruc tutmamalıdır. Yalnız səhhəti oruc tutmağa imkan verənlər, sağlam olanlara oruc vacibdir, İlahi hökmdür. İftar süfrələrinin olmayacağından da üzül-məyək. Ramazan təkcə mərhəmət, şəfqət, bağışlanma ayı deyil, həm də bir fürsət ayıdır - sahib olduğlarımızı başqaları ilə paylaşmaq fürsəti. O kəslər ki, iftar süfrələri təşkil edirdi, indi bunun əvəzində ehtiyatlı insanlara, haqq sahiblərinə - şəhid ailələrinə, qazilərimize yardım etsinlər, sovqat aparsınlar. İftar süfrələrini Allahın verdiyi ruzi və neməti paylaşmaqla əvəz etsinlər. Bu çox bəyənən və İlahi dərgahda qəbul olunan əməldir. İftar süfrələri təşkil edib xəstəliyin yayılmasına, başqalarının virusa yoluxmasına, sağlıqlarının təhlükə altına düşməsinə səbəb olmamalıyıq. Çünki can bəndəyə Allahın əmanətidir. Ona qəsd etmək günahdır. Allah rızasını qazanmaq üçün bizə növbəti bir fürsət verilir, inanıram ki, inanlı insanlarımız bu fürsəti lazımcına qiymətləndirəcək.

Mələhət Rzayeva

Çörək verdiklərinin yadına düşməyib

Baloğlan Əşrəfov səhhəti ilə bağlı ağır günlərindən danışır

Müğənni Baloğlan Əşrəfov ARB TV-nin "Səhər-səhər" verilişində səhhəti ilə bağlı problemlər yaşadığı günlərdən danışır.

"Şərq" in məlumatına görə, o, çətin vaxtlarında yanında olan dostlarından bəhs edib: "Türkiyədə xəstəxanada olarkən Manaf Ağayev mənimlə bəlkə 60 dəfə əlaqə saxlayıb. Allah canını sağ eləsin. Məni darıxmağa qoymurdu. Yanımda olan insanlar sağ olsunlar. Elələri də var idi ki, çörək vermirdim, döyünən ürəkləri idim. Amma onlardan səs çıxmırdı. İkinci həyatımda bildim nə var, nə yox. Mənə zərər qədər də dua edən hər kəs sağ olsun". Verilişin qonağı olan M. Ağayev isə B. Əşrəfovun komada iken yanında olduğunu söyləyib: "Onu Bakıdan yola saldıq. Elə vəziyyətdə idi ki, qayıdanda belə görəcəyime inanmırdım".

Samirə

Nadir yazdı, Nüşabə Ələsgərli də münasibət bildirdi

Müğənni Nadir Qafarzadə Bakıda açıq-saçıq geyimdə küçədə dolaşan bir xanımın videosunu paylaşaraq onu tənqid edib.

O, həmin görüntülərə "Azadlıq. Azərbaycanda qadın azadlığı digər ölkələrdən çox irəlidedir" deyərək ironiya ilə rəy yazıb.

"Şərq" in məlumatına görə, onun postuna həmkarı Nüşabə Ələsgərli münasibət bildirib. Xanım müğənni bu komenti ilə diqqət çəkib: "Biz xarici ölkələrə gedəndə belə geyimləri də görürük. Təəccüblənmirik, çünki onlarda açıq-saçıq geyinmək adi haldır. Ona görə maraqlı da gəlmir. Biz də bu tip paltarlara adi baxanda onlar da geyinməyəcək. Maraqsız olacaq. İndi isə qızlar açıq geyinməklə diqqət çəkmək istəyirlər. Kimsə fikir verməyə, geyinməzlər".

Samirə

Klipin piarı belə aparılır

Damlanın prodüseri həbs olunmayıb

Müğənni Damlanın prodüseri Şamil İbrahimovun həbs olunması ilə bağlı xəbərlər yayılıb.

Onun İstanbuldan Rusiyaya qayıdarkən hava limanında saxlanıldığı söylənilib. Hətta Şamilin qolları qandallı halda görüntüləri paylaşılıb. Bu barədə Ş. İbrahimovun yaxınları mətbuata açıqlama verərək xəbərin həqiqəti əks etdirmədiyini, fotonun Damlanın klipindən bir kadr olduğunu bildirdilər.

"Şərq" xəbər verir ki, Şamilin həbs olunması xəbəri sosial şəbəkələrdə gündəm olub. Hər kəs bu hadisəni müzakirə edib. Xəbəri paylaşan səhifələrdə birində aparıcı Tarix Əliyev (Tolik) rəy yazıb. O, "Klipin PR-ı belə aparılır" deyib.

Samirə

Anası söylədi...

Vüqar Əbdülov ilk meyxanəni əmisi oğlunun toyunda deyib

Tanınmış söz ustası Vüqar Əbdülov ilk dəfə əmisi oğlunun toyunda meyxanə deyib.

"Şərq" xəbər verir ki, bunu meyxanaçının anası Əzizə Xanım Nanə Ağamaliyevanın "Günün sədası" verilişinə telefonla bağlanaraq söyləyib. O, meyxanaçının uşaqlıq illərindən Nəsiminin, Füzulinin qəzəllərini oxuduğunu bildirib. Əzizə xanım deyib ki, V. Əbdülovun atası da müəllim kimi çalışır.

Hətta anası həmin toydan sonra meyxanaçıya "Bu sənətdə davam edə biləcəksənmi?" - deyərək sual verib. Söz ustası isə yaşının az olmasına baxmayaraq anasına meyxanə deməyin onun üçün çox asan olduğunu söyləyib.

Samirə

Hərbi əməkdaşlıq zəruridir

Pakistan Hərbi Hava Qüvvələrinin nümayəndə heyəti Azərbaycanda səfərdədir.

Müdafiə Nazirliyindən verilən məlumata əsasən, martın 29-da Azərbaycan Respublikası Müdafiə nazirinin müavini - Hərbi Hava Qüvvələrinin komandanı general-leytenant Ramiz Tahirov Azərbaycanda işgüzar səfərdə olan Pakistan İslam Respublikasının Hərbi Hava Qüvvələri komandanının müavini aviasiya marşalı Aamir Masudun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Görüşdə Azərbaycan-Pakistan əlaqələrinin yüksələn xətlə inkişaf etməsindən və strateji tərəfdaşlığın səviyyəsindən məmnunluq ifadə olunub.

Hərbi ekspert Ədalət Verdiev bu səfər haqqında "Şərq"ə danışarkən qeyd edib ki, istənilən halda hər iki strateji tərəfdaş olan ölkələr arasında əməkdaşlıq münasibətləri həmin döv-

Pakistan və Azərbaycan münasibətləri ictimaiyyət tərəfindən də müsbət qarşılır

letlərin silahlı qüvvələrinin inkişafına münbit şərait yaradır:

"Azərbaycan və Pakistan arasındakı münasibətlər hazırda özünün ən yüksək səviyyəsini yaşayır. Ərazi bütövlüyümüzün bərpası uğrunda apardığımız mübarizədə Pakistan birmənalı olaraq siyasi və mənəvi cəhətdən yanımızda oldu. Bu ayın ilk günlərində Prezident İlham Əliyev Pakistan İslam Respublikasının Birləşmiş qərargah rəislərinin komitəsinin sədri general Nadim Razanın başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini videoforata qəbul etdi. Bu görüşdə Prezident bildirmişdi ki, Pakistan və Azərbaycan münasibətləri ictimaiyyət tərəfindən də müsbət qarşılır.

İctimaiyyət tərəfindən də müsbət qarşılır. Üstündən çox az müddət keçəndən sonra Pakistanın hərbi hava qüvvələri heyətinin Azərbaycana səfəri böyük ehtimalla videoforata keçirilən iclasda əldə olunan razılaşmaların de-

tallarını müzakirə etmək məqsədi daşıyır. Biz bilirik ki, bu iki ölkə hər bir hərbi sahədə əməkdaşlıq edirlər. Bu görüşdə də adıçəkilən əməkdaşlıq formalarının mümkün perspektivləri müzakirə olunmuşdur. Hərbi Hava Qüvvələrinin arasında bir çox sahədə əməkdaşlıq əlaqələri davam etdirilir. Azərbaycanın yeganə nüvə dövləti statusuna malik strateji tərəfdaşı olan Pakistan istehsal etdiyi təlim təyyarələrini bir neçə il öncə ölkəmizə ixrac edib. Pilotlarımız da bu təyyarələrdən təlimlərdə kifayət qədər uğurla istifadə ediblər".

Aytac Ali

Bakı olmur, Moskva olsun...

Bacarıqlı müğənnilər çörəklərini Rusiyada qazanırlar

pul qazanmağın yolunu tapıblar. Şou əhlinin əksəriyyəti qonşu ölkə - Rusiyaya üz tutub, oradakı həmyerlilərimizin toylarında çıxış edirlər.

"Şərq" də həmin müğənniləri sizin üçün araşdırıb, bir araya toplayıb.

Məsələn, Fədaye Laçın bir ildir ki, Rusiyada çalışır. Oğlu ilə birgə orada yaşayır.

Şəbnəm Tovuzlu da həmkarları kimi çıxış yolunu Rusiyada görünlərdədir. Müğənni həm konsertlərdə, həm də toylarda fəaliyyətini davam etdirir.

Son zamanlar ailə məsələləri ilə gündəmə gələn Əməkdar artist Mətanət İ-

gəndərli pandemiya dövründə Rusiya ilə yanaşı Türkiyəyə də yollanıb. O, hər iki ölkədə də məclislərdə iştirak edib.

Rəqsanə İsmayilovanın qızı Aysun İsmayilova da anası ilə birgə Rusiyada toy məclislərində çıxış edir.

Yaxın günlərdə xanəndə Elnarə Abdullayeva və müğənni Könül Kərimova da Rusiyaya yola düşüblər.

Eyni zamanda Tacir Şahmaloğlu, Əlikram Bayramov, Vəfa Şərifova kimi ifaçılar da çarəni qonşu ölkədə tapıb.

Meyxanaçılar Rəşad Dağlı, Orxan Lökbatanlı da müğənnilər kimi Rusiyada məclislərdən dəvət alıblar.

Samirə Ərəblinski

Koronavirus infeksiyasının qarşısının alınması məqsədilə bir ildir ki, ölkəmizdə toyların keçirilməsinə icazə verilmir.

Bu üzəndən çörəyi toydan çıxan insanlar işsizdir. Onlardan ən tanınanları isə müğənnilərdir. Lakin bizim həmişə toyda-nişanda olan ifaçılarımız

Millət vəkili qazandı Türklər Almaniya kəfənlə, tabut olmadan dəfn oluna biləcəklər

(Əvvəli səh: 16-da)

İlk Türk mənşəli və Bavyera Dövlət Məclisinin yeganə millət vəkili olan Arif Daşdələn bu qərarın qəbul edilməsi üçün xeyli mübarizə aparıb.

Sonda əziyyətinin bəhrə verdiyini deyən A.Daşdələn bunları söyləyib: "Parlamentə seçildiyimdən bəri, 8 ildir ki, yalnız türk ana dili dərsləri, eləcə də kəfənlərlə dəfn olunma mövzusunda diqqət ayırdım. Türk ana dili dərslərində daha uğurlu ola bilmədim, amma bu gün türk soydaşlarımızın kəfənlə, yəni tabut olmadan dəfn oluna bilmələri haqqında qərarın qəbul edilməsinə nail oldum. Bunun üçün çox xoşbəxtəm. Bu xoş xəbəri Bavyeradakı bütün müsəlmanlara vermək istəyirəm. Burada yalnız 1 apreldən sonra vəfat edən qohumlarımızı kəfənlə dəfn edə bilirik".

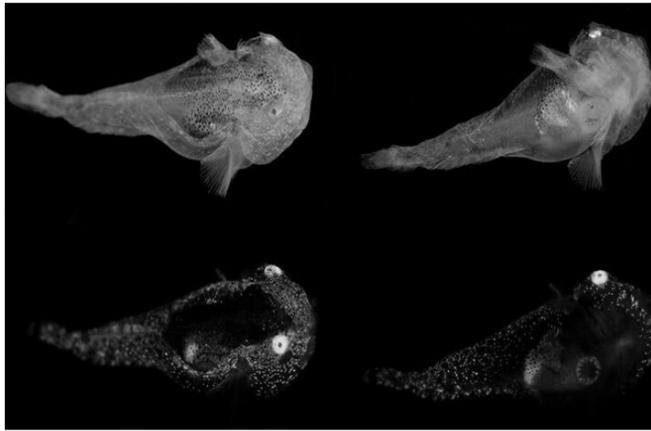
Qeyd edək ki, Almaniya illərdir dünyasını dəyişən müsəlman türk vətəndaşları kəfənlə, lakin tabutun qapağı açıq şəkildə torpağa basdırılırdı.

Ağarza Elçinoğlu

Qeyri-adi kəşf...

Alimlər parlayan balıq aşkar ediblər

Amerika alimləri Arktikada ilk dəfə parlayan balığı aşkar ediblər. Amerika Təbiət Tarixi Muzeyinin Qrenlandiya yaxınlığında buzlu sulara yaşayan canlıları araşdıran tədqiqatçıları balıqların qırmızı və yaşıl rəngdə parladığını görüblər.

"Şərq" "milliyet.com"a istinadən bildirir ki, günəş işığından gələn enerjini udma və onu yenidən fərqli bir rəngdə yayma qabiliyyətinə "biofluoresans" deyilir.

Biyofluoresans, canlıların dərisində

və ya toxumalarında işığı udan zülallar tərəfindən meydana gəlir. Bu zülallar mavi və ultrabənövşəyi dalğa uzunluğundakı yüksək enerjili şüaları udur və daha aşağı enerjili şüalar kimi geri səpələnirlər. Belə xüsusiyyəti olan canlı-

lar ultrabənövşəyi və mavi işığın altında yaşıl, narıncı və ya qırmızı rəngdə görünürlər. Məhz Arktika bölgəsindəki balıqların həm qırmızı, həm də yaşıl işıq saçdığı alimləri çox təəccübləndirib.

Araşdırmanın müəlliflərindən olan Con Sparks yazır: "Arktikada həm onurğasızlarda, həm də onurğalılarda çox nadir xüsusiyyətin olduğunu kəşf etdik. Bəzi balıqların bir deyil, iki rəngdə parladığını görəndə təəccübləndik. Bu, çox qeyri-adi bir hiss idi".

Yeganə Bayramova

Samirənin Rotterdamba oxuyacağı gün bəlli oldu

Mayın 18-22-də Rotterdam şəhərində keçiriləcək "Avroviziya - 2021" mahnı müsabiqəsinin yarımfinallarında iştirak edəcək ölkələrin siyahısı və ardıcılığı bəlli olub.

Ölkəmizin təmsilçisi Samirə Efendi mayın 18-də keçiriləcək birinci yarımfinalda 14-cü nömrə ilə çıxış edəcək. Qeyd edək ki, müsabiqənin yarımfinalları mayın 18-də və 20-də, final mərhələsi isə 22-də keçiriləcək.

Xatırladaq ki, ötən il Rotterdam şəhərində 65-ci dəfə keçirilməsi nəzərdə tutulmuş "Avroviziya - 2020" mahnı müsabiqəsi koronavirus pandemiyası ilə bağlı məhdudiyətlər üzündən təxirə salınmışdı.

31 xəstənin doqquzu artıq ölüb

Almaniya peyvənd vurduran 30 insanın beynində tromboz yaranıb

"AstraZeneca" şirkətinin "Vaxzevria" peyvəndini vurduranlar arasında 30-dan çox insanın beynində tromboz hadisəsi qeydə alınıb.

Bu barədə "Der Spiegel" Almanyanın

Paul Ehrlich İnstitutuna istinadən xəbər verib.

Məlumatla görə, 31 xəstənin doqquzu artıq ölüb.

Fəsadlar 36 və 57 yaşlarında iki kişidə, həmçinin 20-63 yaş arasındakı 29 qadında aşkar edilib.

Nəşrdə bildirilir ki, 19 vəziyyətdə həkimlər trombositopeni (trombosit sayında azalma) müşahidə ediblər.

"Der Spiegel" Almaniya təxminən 2.7 milyon insanın "AstraZeneca" peyvəndi vurduğunu qeyd edib. Digər 800 nəfər artıq ikinci peyvənd dozasını alıb.

Baş redaktor: Akif Aşırı

Baş redaktorun müavini: Yusif Nəzərli

Redaktor: Ayyət Əhməd

Reportyorlar qrupu: Mələhət Rzayeva, Şeymən Bayramova, İsmayıl Qocayev, Yeganə Bayramova, Kənan Eynuroğlu, Kənan Novruzov

Texniki heyət: Rüfət Dadaşov, İmamcan Əliyev

Qəzet "Şərq" in kompyuter mərkəzində yığılır, səhifələri və "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzet Mətbuat və İnformasiya Nazirliyində qeydə alınıb. Lisenziya: 535
www.sherg.az
e-mail: sherq-1996@mail.ru

Ünvan: Mətbuat prospekti, "Azərbaycan" nəşriyyatı.
Telefon: 447-32-41
538-44-50, internet 538-44-15,
İndeks: AZ1073

Hesab nömrəsi: "Kapitalbank" in ASC
1 sayılı Nəsimi filialı 9900003611
SWIFT BIK: AIBAZZ22
Kod 200112 MİH AZ37NABZ0135010000000001944
VÖEN 1300414651 İndeks: 0330 Tirajı: 2550 Sifariş: 579

Millət vəkili qazandı

Türklər Almaniya kəfənlə, tabut olmadan dəfn olunma biləcəklər

Almaniyanın Bavyera əyalətində yaşayan türklərin 60-cı illərdə kəfənlə dəfn olunma qərarı yenidən gündəmə gəlib.

2019-cu ildə tabutla və kəfənsiz bir şəkildə dəfn olunma qəbul olunsada, həyata keçirilə bilməmişdi.

Dövlət Səhiyyə Naziri Klauz Holetsçekin tabut olmadan kəfənlə dəfn olunmağın 2021-ci il 1 aprel tarixindən reallaşacağını söyləyib.

(Əvvəli səh: 15-də)

40 il həbs cəzası gözləyir

Polis məmuru qaradərili vətəndaşı dizi ilə basıb öldürmüşdü

ABŞ-ın Minnesota ştatında həbs edilərkən zənci Floydun boynunu dizi ilə əzərək onun ölümünə səbəb olan keçmiş polis məmuru Derek Çavinin məhkəməsi bu gün başlayıb.

Floydun ölümünə səbəb olan polis məmurunun 40 ilə qədər həbs cəzası ala biləcəyi bildirilir.

Hakim qarşısına çıxan məhkumun məhkəməsi 15 nəfərlik münisiflər heyəti ilə keçiriləcək. Belə ki, məhkəməni ədalətli keçirmək üçün seçilən heyətin 9-u ağ, 6-sı qaradərili və ya digər etnik qruplardan ibarətdir.

Məhkəmə zamanı münisiflər polisin qaradərili şəxsi saxlayarkən onun boynuna basıb öldürdüyü anın video-su göstərilib. Davanın təxminən 1 ay çəkəcəyi təxmin edilir.

Floydun bu şəkildə ölümü, uzun müddətdir qaradərili vətəndaşlarla polis rəftarının müzakirə olunduğu ABŞ-da güclü qarşıdurmalar təhlükəsi əleyhinə bir sıra önlemlər alınıb.

Ağarza

Əcnəbi qadın küçənin ortasında döyüldü

Hadisə nəzarət kamerasına düşüb

Türkiyənin paytaxtı Ankara şəhərində əcnəbi qadına hücum edilib.

Bu barədə "Şərq" "Haber global"a istinadən xəbər verir.

Belə ki, qonşusu Kamil A. somalili qadın Fosiya Ahmed

Şeyx Abdini küçənin ortasında döyüb. Hadisə nəzarət kameralarına düşüb. Hazırda polis həmin adamı axtarır.

Kənan

Sevgilisinə ad günündə "Range Rover" hədiyyə etdi

Rusiyalı reper Morqenştərn sevgilisi Dilara Zinatullinovaya ad günündə 5 mln. rubl və qırmızı rəngli Range Rover bağışlayıb.

Milli Az xəbər verir ki, o, bununla bağlı müğənni Instagram-da video da

yerləşdirib. 21 yaşlı musiqçi sevgilisi barədə müzakirələrə səbəb olan status da yazıb.

Toy adətləri dəyişir

Qonaqlara konfet əvəzinə odekolon verilir

Koronavirus özü ilə birlikdə ənənələrə də yeniliklər gətirdi.

"Şərq" Türkiyə mətbuatına istinadən xəbər verir ki, Türkiyənin bəzi bölgələrində evlənəcək cütlüklərin mərasimlərində qonaqlara toy konfetinin yerinə odekolon verilməyə başlayıb.

Belə ki, toya gələn qonaqlara konfet əvəzinə kiçik butulkalarda odekolon verirlər.

Antaliyada təşkilatı işlərlə məşğul olan Özlem Başalak heftədə 100-150 ədəd nişan və ya toy mərasimləri üçün odekolon şüşələri hazırladıqlarını deyib.

Özlem Başalak bildirib ki, sifarişlərin sayı günbəgün artmaqdadır: "Artıq toy şirniyyatları kimi onlarda ən çox sifariş olunanlar arasındadır.

Hesab edirəm ki, onlar bu dövrdə həm gigiyenik, həm də gələn qonaqların rahatlığı baxımından çox önəmlidir.

Heftədə demək olar ki, 150 ədəd nişan və ya toy məclisləri üçün odekolon şüşələri hazırlayırıq.

Qiymətlər şüşələrin ölçüsünə və formasına görə dəyişir. Deyərdim ki, əslində normal hədiyyələrlə eyni qiymətdir.

Qiymətlər 2,5 lirədən başlayaraq 8 lirəyə çatır. Hesab edirəm ki, bu hər kəs üçün çoxmənalı bir hədiyyədir".

Aynurə

4 il arayla iki qızı yoxa çıxıb

Ağrılı ana evin qapısında oturub, yollarını gözləyir

Türkiyənin Van bölgəsində 9 uşaq anası Sabah Şeyho 4 il arayla 2 qız övladını itirib.

Vanın İpəkyolu kəndində 4 il öncə evdən çıxan suriyalı Cəvahir Həsəndən indiyə qədər xəbər yoxdur. Ən dəhşətli isə bundan 4 gün əvvəl eyni şəkildə Cəvahirin böyük bacısı Yeter Həsənin də ortadan yox olmasıdır.

Ailə 7 il əvvəl Suriyanın Hələb şəhərindən daxili müharibə səbəbilə qaçaraq Vana gəlib. Həmin vaxt ataları

Faruk Şeyhonu müharibədə itirən ailə Van şəhərinin İpəkyolu kəndinə bağlı Serhat məhəlləsində məskunlaşıb.

Qızların anası deyir ki, 4 il əvvəl bir qızı, 4 gün əvvəl isə digər qızı anıdan yox oldu. Ana uşaqlarının qaçırıldığını düşünsə də, heç kəslə düşmənçiliyinin olmadığını qeyd edib.

Ərəb dilində danışan ana fəryad edir: "4 il əvvəl qızım yoxa çıxdı. Qaçırılıb-qaçırılmadığı barədə heç bir məlumatım yoxdu.

Bu hadisədən 4 il sonra bir neçə gün öncə 19 yaşlı digər qızım da evdən çıxıb və bu müddətdə ondan da heç bir xəbər yoxdu.

Digər qızımın qaçırılması ilə əlaqəlidirmi, bilmirəm. Bu günə qədər 2 qızımdan da xəbər almaq mümkün olmayıb.

Buna görə evə getmək istəmirəm. Evin qapısında oturub, gözləyirəm. Dövlət rəsmilərindən xahiş və tələb edirəm ki, mənə bir yol göstərsinlər. Mən savadından qaçıb bura gəlmişəm, sığınmışam.

Bir Allaha, bir də Türkiyə dövlətinə güvənirəm. Övladlarımla tapılmasını istəyirəm".

Aytac ALI

14 milyon

izləyicisiylə vidalaşdı

34 yaşlı aparıcı-model
Twitter səhifəsini bağlayıb

34 yaşlı aparıcı-model Krissi Teygen Twitter səhifəsini bağlayıb.

Axşam.az xəbər verir ki, bu barədə o, 14 milyonluq səhifəsində yazıb:

"Buradakı səhifəm həyatımda müsbətdən çox mənfi rol oynamağa başladı.

Hazırda bunu dayandırmam üçün ən yaxşı vaxtdır. Sosial şəbəkədə vaxt keçirdiyim müddətdə dərin travmalar aldım və onların qarşısını ala bilmədim.

Twitterdəki izləyicilərim 10 ildən çoxdur ki, mənim dünyama çevrilib. Birlikdə yaratdığımız hər şeyə görə sizə minnətdaram.

Bir çoxunuzu əsl dost hesab edirəm, amma vidalaşmaq vaxtıdır".

Krissi Teygen 34 milyonluq İnstagram səhifəsini isə hələ ki, bağlamaq istəmədiyini bildirib.

Qeyd edək ki, Krissi müğənni Con Lecend ilə ailəlidir. Cütlüyün 2 övladı var.

